

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Postup policejního orgánu při řešení případů
domácího násilí**

Autor práce: Anna Rampírová, Dis.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Anna Rampírová, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Postup policejního orgánu při řešení případů domácího násilí

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Procedure of Police Authorities in Dealing With Cases of Domestic Violence

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

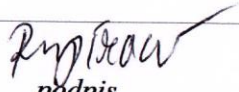
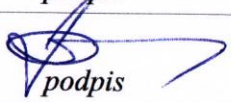
Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): prosinec 2025

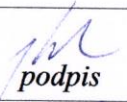
Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnotit právní rámec upravující problematiku domácího násilí v České republice a jeho praktické uplatnění při činnosti Policie ČR.

Vedlejším cílem bakalářské práce bude identifikovat nejčastější problémy v praxi policistů při řešení domácího násilí (např. nedostatečná koordinace s dalšími institucemi, legislativní limity), navrhnout opatření a doporučení ke zlepšení postupů Policie ČR a zvýšení ochrany obětí domácího násilí.

Student: Anna Rampírová, DiS.	31.12.25 datum	 podpis
Vedoucí práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.	2.1.2026 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	12.1.2026 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	14.1.2026 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	1.2.2026 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

ABSTRAKT

RAMPÍROVÁ, A. *Postup policejního orgánu při řešení případů domácího násilí*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2026. 87 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Klíčová slova: domácí násilí, oběť, pachatel, vykazání ze společného obydlí, Policie České republiky, trestní právo, trestný čin, zákon o Policii České republiky, trestní zákoník, intervenční centrum

Tato bakalářská práce se zabývá postupem Policie České republiky při řešení případů domácího násilí v kontextu platné právní úpravy České republiky. Teoretická část práce je zaměřena na vymezení pojmu domácího násilí, jeho formy a znaky, a na přehled právních předpisů upravujících tuto problematiku, se zvláštním důrazem na postavení a oprávnění Policie České republiky při ochraně obětí.

Praktická část práce se věnuje analýze vybraných kazuistik případů domácího násilí a kvantitativnímu dotazníkovému šetření mezi příslušníky Policie České republiky. Cílem praktické části je zhodnotit aplikaci právní úpravy v praxi, identifikovat problematické oblasti při řešení těchto případů a posoudit účinnost jednotlivých postupů policejního orgánu.

Hlavním cílem práce je zhodnotit postup Policie České republiky při řešení případů domácího násilí. Vedlejším cílem práce je identifikovat nejčastější problémy, s nimiž se policisté v praxi setkávají, a navrhnout opatření směřující ke zlepšení ochrany obětí domácího násilí.

ABSTRACT

RAMPÍROVÁ, A. *Procedure of Police Authorities in Dealing With Cases of Domestic Violence: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2026. 87 pp. Supervisor: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Key words: domestic violence, victim, perpetrator, expulsion from the shared dwelling, Police of the Czech Republic, criminal law, criminal offence, Act on the Police of the Czech Republic, criminal code, intervention center

This bachelor's thesis focuses on the procedure of the Police of the Czech Republic in dealing with cases of domestic violence within the framework of the valid legal system of the Czech Republic. The theoretical part of the thesis is devoted to the definition of domestic violence, its forms and characteristics, and an overview of the legal regulations governing this issue, with particular emphasis on the position and powers of the Police of the Czech Republic in the protection of victims.

The practical part of the thesis is focused on the analysis of selected case studies of domestic violence and quantitative questionnaire survey with members of the Police of the Czech Republic. The aim of the practical part is to evaluate the application of legal regulations in practice, identify problematic areas in handling domestic violence cases, and assess the effectiveness of the procedures applied by police authorities.

The main objective of the thesis is to evaluate the procedures of the Police of the Czech Republic in dealing with cases of domestic violence. The secondary objective is to identify the most common problems encountered by police officers in practice and to propose measures aimed at improving the protection of victims of domestic violence.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce.....	10
2 Domácí násilí.....	12
2.1. Charakteristika domácího násilí.....	12
2.2. Znaky domácího násilí	14
2.3. Fáze domácího násilí.....	15
2.4. Formy domácího násilí.....	17
2.4.1. Psychické násilí.....	17
2.4.2. Fyzické násilí	17
2.4.3. Sexuální násilí	18
2.4.4. Sociální násilí	18
2.4.5. Ekonomické násilí	19
2.5. Příčiny vzniku domácího násilí.....	19
3. Právní úprava vztahující se k problematice domácího násilí v České republice.....	21
3.1. Trestní zákoník.....	22
3.2. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.....	25
3.3. Občanský zákoník	26
3.4. Zákon o obětech trestných činů.....	29
3.5. Zákon o Policii České republiky	31
4. Oprávnění příslušníků Policie České republiky používaných při řešení případů domácího násilí	32
4.1. Oprávnění podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.....	32
4.1.1. Vstup do obydlí.....	32
4.1.2. Podání vysvětlení	33
4.1.3. Donucovací prostředky	34
4.1.4. Zajištění osoby	35
4.2. Institut vykázání.....	35

4.2.2. Průběh vykazání	36
4.2.3. Práva a povinnosti vykázané osoby	37
4.3. Metoda SARA DN	38
5. Vyhodnocení dotazníkového šetření	39
6. Návrhy opatření a doporučení	59
6.1. Legislativní opatření – prodloužení a zefektivnění institutu vykazování	59
6.2. Zlepšení meziinstitucionální spolupráce – systémová opatření	60
6.3. Vzdělávací systém a odborná příprava příslušníků Policie České republiky	61
6.4. Zlepšení podmínek pro kvalitní služby – personál a vybavení	61
6.5. Systémová prevence domácího násilí	62
Závěr:	63
Seznam zkratek	68
Seznam tabulek a grafů	69
Seznam příloh.....	70
Přílohy	71
Příloha I: Analýza kazuistiky č.1	71
Příloha II: Analýza kazuistiky č.2	74
Příloha III: Analýza kazuistiky č.3	78
Příloha IV: Analýza kazuistiky č.4	81
Příloha V: Dotazník k bakalářské práci	85

Úvod

Domov je obvykle vnímán jako místo jistoty, klidu a bezpečí, jako prostředí, v němž člověk nachází zázemí a ochranu. Pro nezanedbatelnou část společnosti však toto prostředí ztrácí svůj ochranný význam a stává se zdrojem dlouhodobého strachu, ponižování a ohrožení. Domácí násilí představuje jeden z nejzávažnějších společenských problémů současnosti, a to nejen pro míru újmy, kterou působí jednotlivým obětem, ale i pro své dopady na celé rodiny a na společnost jako celek. Jeho zvláštní povaha spočívá v tom, že se odehrává v soukromí společného obydlí, mimo dohled okolí, a oběť je s násilnou osobou zpravidla spojena citovou, ekonomickou či rodinnou vazbou. Tyto skutečnosti vedou k vysoké míře skrytosti tohoto jednání a k tomu, že řada případů zůstává dlouhodobě neodhalena.

Domácí násilí se zásadně odlišuje od běžných mezilidských konfliktů. Vyznačuje se jasným rozdělením rolí osoby ohrožené a osoby násilné, opakovaností a postupnou eskalací, jakož i dlouhodobým charakterem. Nejedná se tedy o ojedinělý incident, nýbrž o stupňující se vzorec chování, který může nabývat podoby násilí fyzického, psychického, sexuálního, sociálního i ekonomického. Právě tyto znaky činí z domácího násilí jev, jehož rozpoznání, posouzení a postih kladou na orgány veřejné moci značné nároky.

Mezi orgány, které se na ochraně obětí domácího násilí podílejí, zaujímá výjimečné postavení Policie České republiky. Ta je zpravidla prvním orgánem, s nímž ohrožená osoba navazuje kontakt, a způsob jejího postupu v prvotní fázi zásadním způsobem ovlivňuje nejen okamžitou ochranu oběti, ale i další průběh řízení a celkovou účinnost poskytnuté pomoci.

Problematika domácího násilí není v českém právním řádu upravena jediným uceleným právním předpisem, nýbrž souborem norem práva ústavního, trestního, občanského a správního. Ochrana obětí proto vyžaduje vzájemnou provázanost těchto úprav a součinnost Policie České republiky s dalšími subjekty, zejména se soudy, intervenčními centry a orgány sociálně-právní ochrany dětí. Tato fragmentárnost právní úpravy spolu se složitostí jednotlivých případů činí z postavení a postupu policie klíčový prvek celého systému ochrany.

Klíčem předkládané bakalářské práce je proto otázka, jakým způsobem Policie České republiky postupuje při řešení případů domácího násilí a do jaké míry se právní

úprava této oblasti promítá do skutečné praxe. Práce vychází z předpokladu, že teoretické vymezení právního rámce, jakkoli je nezbytným základem, samo o sobě nepostačuje k posouzení účinnosti ochrany obětí, neboť rozhodující význam má způsob, jakým jsou jednotlivá oprávnění a postupy uplatňovány v reálných situacích. Z tohoto důvodu je pozornost zaměřena nejen na rozbor platné právní úpravy, ale rovněž na porovnání jejího obsahu s poznatky z policejní praxe.

Práce je členěna na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část nejprve vymezuje pojem domácího násilí, jeho znaky, fáze a formy a dále podává přehled právní úpravy vztahující se k této problematice, se zvláštním zřetelem k postavení a oprávnění Policie České republiky. Praktická část na tato východiska navazuje a zaměřuje se na postup policie při řešení konkrétních případů domácího násilí, čímž umožňuje propojit teoretické poznatky s reálnou praxí a posoudit, nakolik současná úprava naplňuje svůj základní účel, tedy účinnou ochranu obětí domácího násilí.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem předkládané bakalářské práce je zhodnotit postup Policie České republiky při řešení případů domácího násilí v kontextu platné právní úpravy České republiky. Pozornost je zaměřena zejména na to, jakým způsobem příslušníci Policie České republiky uplatňují zákonem svěřená oprávnění v praxi a do jaké míry jejich postupy odpovídají normativním požadavkům vyplývajícím z platné právní úpravy.

Vedlejším cílem práce je identifikovat nejčastější problémy a překážky, s nimiž se příslušníci Policie České republiky při výkonu služby v oblasti domácího násilí setkávají, a na základě zjištěných poznatků formulovat návrhy *de lege ferenda* i doporučení směřující ke zkvalitnění aplikační praxe k posílení ochrany obětí domácího násilí.

Bakalářská práce je metodologicky rozdělena na část teoretickou a část praktickou, přičemž obě části jsou vzájemně provázány a společně směřují k naplnění vymezených cílů.

V teoretické části je pozornost je věnována odborným publikacím z oblasti viktimologie, forenzní psychologie a trestního práva, přičemž právní úprava je zkoumána v rovině ústavní, trestněprávní i civilněprávní. Získané poznatky jsou systematicky utříděny a syntetizovány tak, aby vytvořily ucelený teoretický základ pro následné posouzení zkoumané problematiky.

Praktická část je založena na kvantitativní výzkumném přístupu, který umožňuje detailněji zachytit zkoumanou problematiku v kontextu činnosti Policie České republiky. Volba kvantitativní metodologie byla vedena záměrem získat hlubší vhled do zkoumané problematiky se zvláštním důrazem na identifikaci subjektivně vnímaných překážek a praktických deficitů současné právní úpravy i policejní praxe.

Hlavní metodou praktické části je dotazníkové šetření realizované mezi příslušníky Policie České republiky disponujícími přímou praktickou zkušeností s řešením případů domácího násilí. Tematické okruhy dotazníku zahrnují hodnocení postupů na místě činu, identifikaci překážek při řešení těchto případů, praktické zkušenosti s uplatňováním institutu vykázání ze společného obydlí podle § 44 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, aplikaci metody

SARA DN, hodnocení meziinstitucionální spolupráce a návrhy respondentů na systémová zlepšení.

Získaná data jsou zpracována, kategorizována a interpretována tak, aby umožnila komplexní zhodnocení zkoumané problematiky a formulaci závěrů využitelných pro zkvalitnění ochrany obětí domácího násilí.

2 Domácí násilí

Úvodní kapitola práce je věnována teoretickému vymezení domácího násilí jako společenského jevu, přičemž jsou objasněny základní pojmy, vymezeny jeho charakteristické znaky a popsány jednotlivé formy, v nichž se toto jednání projevuje. Domácí násilí představuje v současnosti stále naléhavější společenský problém, jemuž je ve veřejnosti věnována rostoucí pozornost. Ačkoli je domácí prostředí obecně spojováno s pocitem bezpečí, stability a blízkých mezilidských vztahů, tato představa se zdaleka netýká všech osob. Pro značnou část populace se domov stává místem trvalého ohrožení, v němž jsou oběti vystaveny násilnému jednání, dlouhodobému psychickému či fyzickému týrání a soustavnému útlaku ze strany osob, které jsou jim nejbližší.

2.1. Charakteristika domácího násilí

Ze samotného označení domácího násilí vyplývá, že se jedná o jednání odehrávající se v soukromém prostředí domácnosti či rodinného života.

Domácí násilí představuje závažný celospolečenský problém, jehož výskyt není vázán na žádnou konkrétní sociální, ekonomickou ani vzdělanostní vrstvu společnosti. Jedním z jeho nejprůzračnějších rysů je výrazná míra latence a obtížná pojmenovatelnost, které společně přispívají k tomu, že toto jednání zůstává dlouhodobě skryto a možnosti jeho účinného předcházení i včasné intervence jsou tak podstatně omezeny. Odborná literatura přitom nedospěla k jednotnému a všeobecně přijímanému vymezení tohoto pojmu, a jednotliví autoři proto domácí násilí zpravidla charakterizují prostřednictvím jeho typických projevů a znaků, jimiž se odlišuje od jiných forem násilného jednání. *„Termín domácí“ se používá proto, aby naznačil, že se násilí odehrává v osobním vztahu. Často k němu dochází mezi manželi nebo mezi lidmi, kteří spolu žijí. Někdy je možné definici rozšířit, aby se vztahovala i na další rodinné vztahy.*”¹

Mezi charakteristické vlastnosti domácího násilí patří jeho dlouhodobý charakter a opakovaný výskyt, přičemž k tomuto jednání dochází zpravidla v soukromí a bez vědomí okolí. Z hlediska svého účelu lze domácí násilí chápat jako záměrné jednání

¹CONWAY, Hellen L. In: *Domácí násilí: příručka pro současné a potencionální oběti se zákonem č. 135/2006 Sb. platným od 1. ledna 2007. 1. vydání.* Praha: Albatros, 2007. s. 13. ISBN 978-80-00-01550-7.

směřující k vyvolání pocitu strachu a bezmoci u ohrožené osoby, jehož prostřednictvím násilná osoba usiluje o ovládání a kontrolu jejího chování. Tento jev se přitom nevyskytuje výlučně v kontextu partnerských vztahů, nýbrž prostupuje rovněž rodinnými vazbami různých generací, což dokládá jeho širší společenský dosah a rozmanitost prostředí, v nichž se může projevovat.²

Vedle dlouhodobosti a opakovanosti je pro domácí násilí charakteristická také jeho postupná eskalace, kdy jednotlivé projevy násilného jednání nabývají na intenzitě. Násilí se přitom nemusí omezovat pouze na fyzické útoky, ale často zahrnuje i psychické působení, které může mít pro poškozenou osobu stejně závažné důsledky. Specifickým rysem tohoto jevu je rovněž skutečnost, že jednotlivé formy násilí se vzájemně prolínají a doplňují, čímž dochází k celkovému zhoršování situace oběti. Ta se může postupně ocitát v postavení, kdy je její schopnost reagovat a bránit se výrazně oslabena.³

Z pohledu judikatury Nejvyššího soudu České republiky lze domácí násilí charakterizovat jako specifický typ jednání, k němuž dochází mezi osobami spojenými vzájemným blízkým vztahem, ať již rodinným, partnerským či jiným. Příznačným rysem těchto situací je pevné a neměnné rozdělení rolí zúčastněných osob, kdy jedna osoba setrvale zastává postavení oběti a druhá postavení osoby násilné. Domácí násilí se proto zásadně odlišuje od běžných partnerských či rodinných sporů, neboť jeho podstatou je jednostranné a cílené působení násilné osoby vůči osobě ohrožené, nikoli vzájemný konflikt rovnocenných stran. Neodmyslitelným znakem tohoto jevu je rovněž jeho opakovanost a časová kontinuita, přičemž jednotlivé incidenty na sebe navazují a ve svém souhrnu vytvářejí dlouhodobý a ustálený vzorec násilného chování. K takovému jednání dochází zpravidla v prostředí společného bydliště, kde oběť a násilná osoba sdílejí společný životní prostor, což situaci ohrožené osoby dále znesnadňuje.⁴

Uvedené skutečnosti dokládají, že domácí násilí představuje společenský problém, jehož účinné řešení nelze omezit pouze na rovinu právní regulace. Komplexní

² PAPRSTEINOVÁ, Lucie; NAVRÁTILOVÁ, Jiřina a BOTEK, Libor. In: *Domácí násilí: příručka (nejen) pro pastorační pracovníky*. Orientace (Karmelitánské nakladatelství). V Praze: Karmelitánské nakladatelství, 2019, s. 11-12. ISBN 978-80-7566-149-4.

³ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Domácí násilí: nebezpečné rodinné vztahy ve 21. století*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2020. s. 16-17. ISBN 978-80-7380-806-8.

⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2016, sp. zn. 7 Tdo 417/2016.

povaha tohoto jevu vyžaduje rovněž citlivý a koordinovaný přístup ze strany orgánů veřejné moci, odborných institucí i společnosti jako celku.

2.2. Znamky domácího násilí

Posouzení toho, zda konfliktní situace vznikající v rodinném prostředí skutečně naplňují znamky domácího násilí, bývá v aplikační praxi zpravidla velmi náročné. Obtížnost tohoto hodnocení je podmíněna zejména časovými odstupy mezi jednotlivými incidenty, jež jsou pro tento typ jednání příznačné, a které mohou celkový obraz situace zkreslovat. Aby bylo možné konkrétní jednání po právní stránce kvalifikovat jako domácí násilí, je nezbytné, aby toto jednání vykazovalo soubor charakteristických znaků, jimiž se odlišuje od jiných forem konfliktního či násilného chování.⁵

- **Blízkost osoby**

Násilné jednání tohoto typu se vyskytuje převážně v blízkých mezilidských vztazích, přičemž jeho aktéři si zpravidla nejsou cizí osoby, nýbrž osoby navzájem provázané úzkými osobními vazbami. Nejčastěji se jedná o partnery či manžele, kteří dlouhodobě sdílejí společnou domácnost a jsou spojeni nejen citovou blízkostí, ale také společným hospodařením a majetkovým zázemím, což postavení ohrožené osoby dále komplikuje a ztěžuje její případné odloučení od osoby násilné.⁶

- **Neveřejnost**

Násilné jednání se zpravidla odehrává opakovaně a mimo dohled třetích osob, přičemž nejčastějším místem jeho výskytu je domácí prostředí.⁷

⁵ PAPRSTEINOVÁ, Lucie; NAVRÁTILOVÁ, Jiřina a BOTEK, Libor. In: *Domácí násilí: příručka (nejen) pro pastorační pracovníky*. Orientace (Karmelitánské nakladatelství). V Praze: Karmelitánské nakladatelství, 2019, s. 13-14. ISBN 978-80-7566-149-4.

⁶ STOČESOVÁ, Veronika a David ČÁP. In: *Psychoterapeutická práce s původci domácího násilí: zvládání vzteku, agrese a násilných projevů*. Praha: Portál, 2020. s. 28. ISBN 978-80-262-1655-1.

⁷ PAPRSTEINOVÁ, Lucie; NAVRÁTILOVÁ, Jiřina a BOTEK, Libor. In: *Domácí násilí: příručka (nejen) pro pastorační pracovníky*. Orientace (Karmelitánské nakladatelství). V Praze: Karmelitánské nakladatelství, 2019, s. 13-14. ISBN 978-80-7566-149-4.

- **Opakování a dlouhodobost**

„*Jedna facka domácí násilí nedělá*“ Domácí násilí nelze chápat jako jednorázový incident, ale jako proces dlouhodobého a opakovaného násilného jednání, které má postupný vývojový charakter. V počátečních fázích se toto jednání zpravidla projevuje zejména verbálními útoky, jako jsou slovní urážky, ponižování, vyhrožování či zastrašování, které mohou v dalších etapách eskalovat.⁸

- **Jasně a nezpochybnitelné rozdělení rolí osoby ohrožené a osoby násilné**

V rámci domácího násilí nedochází k vzájemnému střídání pozic mezi obětí a původcem násilí, neboť role jednotlivých osob jsou vymezeny již v počáteční fázi vztahu. Osoba vystavena násilí se dlouhodobě nachází v podřízeném postavení, zatímco pachatel prosazuje svou nadvládu prostřednictvím kontrolního a dominantního chování.⁹

2.3. Fáze domácího násilí

V polovině 80. let 20. století představila Lenore E. Walker koncept, který se stal významným teoretickým východiskem pro vysvětlení dynamiky domácího násilí. Tento model, označovaný jako teorie „*kruhu či cyklu násilí*“, vychází z předpokladu, že násilné chování v domácím prostředí probíhá v několika navazujících a opakujících se fázích, konkrétně ve třech základních etapách.

Ve vztazích, v nichž dochází k opakovanému týrání, lze identifikovat jako charakteristický cyklický proces sestávající ze tří vzájemně navazujících fází. Počáteční stadium je tvořeno obdobím relativního klidu, během něhož postupně dochází k akumulaci vnitřního napětí. Toto stadium přechází do fáze přímého násilného jednání, po níž následuje závěrečné období, v němž se násilná osoba zpravidla uchyluje k bagatelizaci

⁸ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ NADĚŽDA. In: *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. s. 39. ISBN 978-80-7367-690-2.

⁹ PAPRSTEINOVÁ, Lucie; NAVRÁTILOVÁ, Jiřina a BOTEK, Libor. In: *Domácí násilí: příručka (nejen) pro pastorační pracovníky*. Orientace (Karmelitánské nakladatelství). V Praze: Karmelitánské nakladatelství, 2019, s. 13-14. ISBN 978-80-7566-149-4.

předchozích událostí, vyjadřování omluv, pokusů o usmíření či hledání různých forem ospravedlnění svého chování.¹⁰

První fáze bývá označována jako stadium narůstajícího napětí. V úvodním období může vztah navenek působit relativně vyrovnaně, nicméně již v této době se začínají projevovat první, často nenápadné signály násilného chování. Tyto projevy mohou mít podobu fyzických útoků nižší intenzity, jejich náznaků, verbálních útoků nebo bezdůvodného obviňování. Osoba dopouštějící se násilného jednání bývá v tomto stadiu charakterizována zvýšenou podrážděností, žárlivostí a sklonem k nekontrolovaným výbuchům agrese, zatímco ohrožená osoba se zpravidla uchyluje k ústupkům a přizpůsobování vlastního chování s cílem předejít vzniku otevřeného konfliktu.

Druhá fáze cyklu domácího násilí je definována přímým výskytem násilného jednání, tedy samotným aktem týrání. Z hlediska fyzických následků bývá toto stadium považováno za nejzávažnější a zároveň představuje výraznou psychickou zátěž pro ohroženou osobu. Násilná osoba v průběhu této fáze ztrácí schopnost sebeovládání, dochází k postupné eskalaci agresivního chování, po níž zpravidla následují projevy lítosti, omluvy a sliby o neopakování násilného jednání. Ohrožená osoba se v tomto stadiu velmi často potýká s intenzivními pocity strachu, bezmoci a psychické dezorientace; část z nich se pokouší situaci řešit opuštěním společné domácnosti, zatímco jiné ve vztahu setrvávají v naději, že se jim podaří situaci zvládnout či změnit.

Přijetí omluv a slibů ze strany osoby dopouštějící se násilného jednání dochází k přechodu do závěrečného stadia cyklu domácího násilí, které bývá v odborné literatuře označováno jako fáze tzv. „líbánek“. Toto období je příznačné dočasným uklidněním vzájemného soužití a zdánlivým návratem k harmonickému fungování vztahu. Ohrožená osoba však i v průběhu tohoto stadia zůstává vystavena výrazné psychické zátěži a nese přetrvávající důsledky předchozího traumatizujícího prožitku.¹¹

¹⁰ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. In: *Domácí násilí: nebezpečné rodinné vztahy ve 21. století. 1. vydání.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2020. s. 18. ISBN 978-80-7380-806-8.

¹¹ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. In: *Domácí násilí: nebezpečné rodinné vztahy ve 21. století. 1. vydání.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2020, s. 19. ISBN 978-80-7380-806-8.

2.4. Formy domácího násilí

V následující části budou vymezeny a blíže popsány jednotlivé podoby domácího násilí, konkrétně násilí psychické, fyzické, sexuální, sociální a ekonomické.

2.4.1. Psychické násilí

Psychické násilí představuje jednu z nejrozšířenějších forem domácího násilí a je zpravidla přítomno po celou dobu trvání násilného vztahu, a to i v případech, kdy se v průběhu času přidružují další formy násilného jednání. Násilná osoba narušuje psychickou integritu ohrožené osoby prostřednictvím různých verbálních projevů, jako jsou ponižování, zesměšňování či urážení, čímž si soustavně upevňuje svou kontrolu a dominantní postavení ve vztahu. Tento typ násilného chování je v praxi velmi obtížně identifikovatelný, a to nejen ze strany samotné ohrožené osoby, ale rovněž ze strany jejího sociálního okolí a odborných pracovníků. Vzhledem k náročnosti jeho prokazování dochází v praxi k jeho podceňování nebo k chybnému vyhodnocení jako běžných partnerských či rodinných konfliktů. Nedílnou součástí psychického násilí je rovněž emocionální vydírání a manipulativní jednání vůči ohrožené osobě.¹²

2.4.2. Fyzické násilí

„Jedná se o použití fyzické síly a převahy za účelem způsobení bolesti, fyzického utrpení, zastrašení a nadvlády nad partnerem/kou.“¹³

Fyzické násilí se může projevovat v celé řadě různých forem. Mezi nejčastěji zaznamenávané patří údery otevřenou dlaní či pěstí, kopání, škrcení, tahání za vlasy nebo kousání. Dalšími formami fyzického násilí jsou způsobování popálenin, prudké třesení tělem ohrožené osoby, vyhrožování použitím střelné zbraně, nucení k pobytu ve studené vodě spojené s hrubým poškozováním pokožky až do vzniku poranění, zakrývání hlavy nebo nasazování roubíku, jakož i omezování pohybu prostřednictvím svazování. Součástí

¹² PAPRSTEINOVÁ, Lucie; NAVRÁTILOVÁ, Jiřina a BOTEK, Libor. In: *Domácí násilí: příručka (nejen) pro pastorační pracovníky*. Orientace (Karmelitánské nakladatelství). V Praze: Karmelitánské nakladatelství, 2019, s. 15-16. ISBN 978-80-7566-149-4.

¹³ STOČESOVÁ, Veronika; ČÁP, David. In: *Psychoterapeutická práce s původci domácího násilí. 1. vydání*. Praha: Portál, 2020, s. 30. ISBN 978-80-262-1655-1.

fyzického násilí může být rovněž donucování k užívání návykových látek, úmyslné způsobování poranění, například přiložením hořící cigarety na pokožku, vynucené setrvávání v určité tělesné poloze po delší dobu či jiné formy ponižujícího zacházení, včetně plivání na ohroženou osobu.¹⁴

2.4.3. Sexuální násilí

Sexuální násilí se nejčastěji objevuje v partnerských vztazích, zejména mezi osobami, které spolu žijí ve společné domácnosti, přičemž oběťmi jsou převážně ženy. Ne vždy má tato forma násilí podobu znásilnění, častěji dochází k vynucování sexuálních aktivit prostřednictvím psychického nátlaku, manipulativního chování a citové vydírání. Pachatel může oběť přesvědčovat pomocí pocitů viny či hrozeb nevěry a zneužívat její souvislosti na vztahu. Vzhledem k vysoké míře psychického traumatu, které je s touto formou násilí spojeno, zůstává toto jednání často neoznámené a společensky málo otevřené.¹⁵

2.4.4. Sociální násilí

Sociální násilí je charakteristické snahou násilné osoby postupně omezovat kontakty ohrožené osoby s jejím sociálním okolím, zejména s rodinou, přáteli či dalšími blízkými osobami, a tím ji izolovat od běžných mezilidských vztahů. Tento typ násilí se často projevuje kontrolním chováním, například sledováním komunikace prostřednictvím mobilního telefonu, zjišťováním obsahu zpráv, kontaktů či délky telefonních hovorů. Jedná se především o formu psychického nátlaku, jehož cílem je vyvolání pocitů osamělosti, nejistoty a úzkosti u oběti.¹⁶

¹⁴ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. In: *Moderní psychologie pro právníky: [domácí násilí, stalking, predikce násilí]. I. vydání.* Praha: Grada, 2008. s. 20. ISBN 978-80-247-2207-8.

¹⁵ PAPRSTEINOVÁ, Lucie; NAVRÁTILOVÁ, Jiřina a BOTEK, Libor. In: *Domácí násilí: příručka (nejen) pro pastorační pracovníky.* Orientace (Karmelitánské nakladatelství). V Praze: Karmelitánské nakladatelství, 2019, s. 17. ISBN 978-80-7566-149-4.

¹⁶ ČECH, Ondřej. In: *Domácí násilí z pohledu pracovníků v oblasti sociálních služeb.* České Budějovice: Theia, 2011, s. 52–54. ISBN 978-80-904854-0-2.

2.4.5. Ekonomické násilí

Ekonomická forma domácího násilí spočívá v omezování finanční samostatnosti ohrožené osoby. Násilná osoba jí neposkytuje dostatečné prostředky k zajištění základních potřeb společné domácnosti a současně uplatňuje přehnanou kontrolu nad hospodařením, např. detailním sledováním jednotlivých výdajů. V krajních případech dochází k odebrání veškerých příjmů oběti nebo k nátlaku směřujícímu k ukončení její pracovní činnosti. Součástí ekonomického násilí je rovněž neoprávněné nakládání s majetkem oběti či se společným majetkem bez jejího souhlasu.¹⁷

2.5. Příčiny vzniku domácího násilí

Příčiny domácího násilí nebyly dosud jednoznačně objasněny. S ohledem na komplexní povahu tohoto jevu bylo v odborné literatuře formulováno několik teoretických koncepcí, které se pokoušejí identifikovat a vysvětlit faktory podílející se na jeho vzniku a rozvoji. V odborné literatuře dle Čírtkové (2009) lze nalézt několik teoretických přístupů, které se pokoušejí objasnit příčiny domácího násilí.

- **Sociologické teorie**

Tyto teorie akcentují vliv společenského uspořádání a mocenských struktur na vznik a udržování domácího násilí. V tomto rámci je domácí násilí interpretováno jako důsledek nerovného postavení jedinců ve společnosti, především v souvislosti s tradičně vymezenými genderovými rolemi. Násilné jednání je v tomto kontextu chápáno jako nástroj sloužící k upevňování kontroly a zachování dominantního postavení jednoho partnera vůči druhému.

- **Psychologické teorie**

Tyto teorie naopak zaměřují svou pozornost na osobu pachatele samotného. Příčiny násilného jednání jsou v tomto pojetí spatřovány zejména v jeho individuálních osobnostních charakteristikách, v emoční nestabilitě či v přítomnosti případných poruch

¹⁷ STOČESOVÁ, Veronika a David ČÁP. In: *Psychoterapeutická práce s původci domácího násilí: zvládání vzteku, agrese a násilných projevů*. Praha: Portál, 2020. s. 33. ISBN 978-80-262-1655-1.

osobnosti, jež mohou zásadním způsobem ovlivňovat jeho reakce v situacích mezilidského konfliktu.

- **Biologicko-genetická teorie**

Tato teorie upozorňuje na možnou existenci vrozených dispozic k agresivnímu chování. Vychází z předpokladu, že určité osobnostní charakteristiky nebo genetické faktory mohou zvyšovat pravděpodobnost výskytu násilných projevů, aniž by však samy o sobě determinovaly konkrétní formu tohoto chování či sociální prostředí, v němž se dané projevy projevují.¹⁸

¹⁸ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie. 2.vydání*. Plzeň: Aleš Čeněk. 2009. s. 237. ISBN 978–80-7380-213-4.

3. Právní úprava vztahující se k problematice domácího násilí v České republice

Český právní řád neobsahuje jednotný zákon, který by komplexně a uceleně upravoval problematiku domácího násilí. Česká právní úprava řeší tuto problematiku průřezově, prostřednictvím několika právních předpisů. Tyto předpisy ve vzájemné souvislosti tvoří systém právních nástrojů využitelných při řešení konkrétních případů domácího násilí, a to jak v rovině preventivní, tak represivní.

Průřezový charakter úpravy domácího násilí vyplývá ze samotné povahy tohoto jevu. Domácí násilí se projevuje v rozmanitých formách, které zasahují do různých oblastí práva. Fyzické útoky jsou postižitelné normami trestního práva, psychické týrání může naplňovat znaky trestných činů i přestupků, ekonomická kontrola a omezování osobní svobody se dotýkají roviny občanskoprávní. Právní řád proto musí na tuto mnoho vrstevnatost reagovat souborem nástrojů, které odpovídají různé intenzitě a různým formám násilného jednání.

Ústavněprávním východiskem ochrany před domácím násilím je Listina základních práv a svobod, jež jako součást ústavního pořádku České republiky zaručuje každému právo na život a jeho ochranu, nedotknutelnost osoby a jejího soukromí, právo na zachování lidské důstojnosti a nedotknutelnost obydlí. Domácí násilí ve svých různých podobách do všech těchto ústavně garantovaných práv zasahuje.¹⁹ Státu proto vzniká povinnost přijmout účinná opatření k jejich ochraně.

Na zákonné úrovni je ochrana před domácím násilím zajišťována zejména zákonem č. 40/2009 Sb., trestním zákoníkem, zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, zákonem č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a zákonem č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem. V rovině mezinárodního práva představuje klíčový dokument Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí, známá jako Istanbulská úmluva. K podstatným legislativním změnám v této oblasti došlo rovněž přijetím zákona č. 78/2025 Sb., jenž přinesl rozšíření stávajících ochranných nástrojů v řešení problematiky domácího násilí a posílení postavení ohrožených osob.

¹⁹ Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, čl. 6, 7, 10, 12. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>

Tato kapitola se postupně věnuje jednotlivým právním předpisům tvořícím tento systém ochrany.

3.1. Trestní zákoník

Trestněprávní ochrana před domácím násilím je v České republice zakotvena v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen trestní zákoník), ve znění pozdějších předpisů. Trestní zákoník nepojmenovává domácí násilí jako samostatný trestný čin, nýbrž jeho postih zajišťuje prostřednictvím souboru skutkových podstat, jejichž aplikace závisí na konkrétní povaze, intenzitě a opakovanosti protiprávního jednání.

Klíčovým ustanovením trestněprávní ochrany před domácím násilím je trestný čin týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 trestního zákoníku, jenž nabyl účinnosti dne 1. června 2004. Zavedení této skutkové podstaty představovalo zásadní průlom v právním přístupu k dané problematice. Předchozí právní praxe totiž posuzovala jednotlivé násilné incidenty odděleně, jako na sobě nezávislá jednání, čímž nebyla schopna zachytit domácí násilí v jeho skutečné podobě. Nová právní úprava tento přístup překonala a umožnila nahlížet na domácí násilí jako na kontinuální děj probíhající v čase, který je třeba hodnotit jako jeden nedělitelný celek.²⁰

Trestný čin týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 trestního zákoníku postihuje pachatele, který týrá osobu blízkou nebo osobu sdílející s ním společné obydlí, přičemž za takové jednání mu hrozí trest odnětí svobody v délce šesti měsíců až čtyř let. Objektem této skutkové podstaty je zájem společnosti na ochraně osob před násilím páchaným v prostředí domácnosti. Charakteristickým rysem tohoto trestného činu je ustálené rozdělení rolí mezi účastníky násilného vztahu – jedna osoba vystupuje trvale v pozici oběti a druhá v pozici pachatele. Nejde tedy o vzájemnou agresi mezi osobami, nýbrž o opakované a dlouhodobé násilné jednání směřující vůči těžce osobě.²¹

²⁰ ŠUBRT, M. Domácí násilí a vykazání. Trestní právo. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2011. s. 24. ISSN 1211-2860.

²¹ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 2486–2494. ISBN 978-80-7400-893-1.

Týráním se rozumí zlé nakládání vyznačující se vyšším stupněm hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalostí, které oběť pociťuje jako těžké příkoří, přičemž jde zpravidla o kombinaci fyzického a psychického násilí trvající po určitou dobu.²²

Přísnější trestní sazba se uplatní při naplnění kvalifikovaných skutkových podstat upravených v § 199 odst. 2 a 3 trestního zákoníku. K takovým okolnostem patří například spáchání činu zvláště surovým nebo trýznivým způsobem, způsobení těžké újmy na zdraví, týráním nejméně dvou osob či páchání násilí po delší dobu, přičemž judikatura pod tímto pojmem rozumí zpravidla dobu trvající řádově v měsících. Nejprísněji je sankcionováno jednání, jehož následkem je smrt oběti, za které lze uložit trest odnětí svobody až do výše dvanácti let. Po stránce subjektivní se vyžaduje úmyslné zavinění – pachatel musí být přinejmenším srozuměn s tím, že svým jednáním působí týrané osobě závažné příkoří.²³

Vedle trestného činu týráním osoby žijící ve společném obydlí zaujímá v systému trestněprávní ochrany před domácím násilím významné místo rovněž trestný čin týráním svěřené osoby podle § 198 trestního zákoníku.

Skutková podstata trestného činu týráním svěřené osoby podle § 198 trestního zákoníku slouží k ochraně osob závislých na péči nebo výchově druhých, a to z důvodu věku, zdravotního stavu či jiného znevýhodnění. Chráněnou osobou tak může být nejen nezletilé dítě, ale i osoba dospělá. Vztah péče nebo výchovy mezi pachatelem a poškozeným přitom může vzniknout jak na základě zákona, tak i faktickým převzetím péče.²⁴ Pachatelem tohoto trestného činu nemusí být výlučně rodič, ale jakákoli fyzická osoba, které byla péče nebo výchova dítěte či jiné svěřené osoby svěřena, přičemž zákon za jeho spáchání stanoví trestní sazbu odnětí svobody v rozmezí jednoho roku až pěti let.²⁵

²² JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část a zvláštní část. 9. aktualizované vydání*. Praha: Leges, 2025, s. 316. ISBN 978-80-7502-799-3.

²³ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 2486–2494. ISBN 978-80-7400-893-1.

²⁴ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. Praha: Leges, 2023, s. 314. ISBN 978-80-7502-637-8.

²⁵ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2014, sp. zn. 6 Tdo 1012/2014; R 23/2007.

Po stránce objektivní spočívá jednání v týrání, jímž se rozumí zlé nakládání dosahující vyššího stupně hrubosti a bezcitnosti, které poškozený vnímá jako závažné příkoří.²⁶ Týrání může nabývat podoby fyzického, psychického, sexuálního či ekonomického násilí a musí dosahovat určité míry trvalosti, která je úměrná jeho intenzitě.²⁷ Kvalifikované skutkové podstaty zakotvené v § 198 odst. 2 a 3 trestního zákoníku dopadají na případy, kdy byl čin spáchán zvláště surovým nebo trýznivým způsobem, kdy došlo k způsobení těžké újmy na zdraví či smrti poškozeného, nebo kdy bylo jednání páčáno po delší dobu. Za toto jednání zákon ukládá trest odnětí svobody do výše dvanácti let.²⁸

Vedle výše uvedených skutkových podstat přichází v kontextu domácího násilí v úvahu i řada dalších trestných činů. Dochází-li k fyzickým útokům, lze jednání pachatele kvalifikovat jako ublížení na zdraví podle § 146 nebo těžké ublížení na zdraví podle § 145 trestního zákoníku. Při sexuálním násilí přichází v úvahu znásilnění podle § 185 či sexuální nátlak podle § 186 trestního zákoníku. Zastrasování a výhrůžky mohou naplnit skutkovou podstatu nebezpečného vyhrožování podle § 353, případně vydírání podle § 175 trestního zákoníku. Pokud pachatel oběti brání v pohybu nebo opuštění společného obydlí, přichází v úvahu omezování osobní svobody podle § 171, a pokračuje-li v obtěžování oběti i po skončení vztahu, může jít o nebezpečné pronásledování podle § 354 trestního zákoníku.²⁹

Při ukládání trestu za trestné činy spojené s domácím násilím soud přihlíží k přitěžujícím okolnostem stanoveným v § 42 trestního zákoníku. Tyto okolnosti neovlivňují právní kvalifikaci skutku, nýbrž se uplatní až při stanovení konkrétní výměry trestu v rámci zákonné trestní sazby. Podle § 42 písm. h) trestního zákoníku je přitěžující okolností skutečnost, že pachatel spáchal trestný čin vůči osobě blízké nebo vůči osobě

²⁶ Srov. R 20/1984-I.; R 20/2006

²⁷ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, § 198, marg. č. 3. ISBN 978-80-7400-893-1.

²⁸ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. Praha: Leges, 2023, s. 314. ISBN 978-80-7502-637-8.

²⁹ ČESKO. zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 145, § 146, § 171, § 175, § 185, § 186, § 353, § 354.

závislé na pachateli, což v kontextu domácího násilí zpravidla nastane téměř vždy, neboť pachatel a oběť jsou zpravidla v blízkém osobním vztahu.³⁰

3.2. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Ne každé jednání naplňující znaky domácího násilí dosahuje intenzity trestného činu ve smyslu zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. V případech, kdy jednání pachatele nevykazuje dostatečnou míru společenské škodlivosti k naplnění znaků některé ze skutkových podstat trestných činů, nastupuje odpovědnost za přestupky upravená zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a zákonem č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

Legální definici přestupku zakotvuje zákon č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich v ustanovení § 5, který přestupek charakterizuje jako společensky škodlivý protiprávní čin výslovně označený zákonem za přestupek, jenž vykazuje zákonem stanovené znaky a jehož povaha nedosahuje úrovně trestného činu.³¹

Pokud jde o přestupkově právní rovinu domácího násilí, je nutno poukázat především na skutkové podstaty přestupků proti občanskému soužití, jež jsou upraveny v § 7 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. Uvedeného přestupku se dopustí pachatel, který zasáhne do cti jiné osoby její urážkou či jejím vydáním v posměch, který jiné osobě z nedbalosti přivodí újmu na zdraví, anebo který úmyslným jednáním naruší občanské soužití prostřednictvím vyhrožování újmou na zdraví, způsobení drobné újmy na zdraví, křivého obvinění z přestupku nebo schválností. Zmíněné formy protiprávního jednání jsou charakteristické pro počáteční či méně intenzivní stadium domácího násilí, v jehož průběhu se u pachatele teprve postupně utvářejí a prohlubují vzorce násilného a kontrolního chování namířeného proti ohrožené osobě.³²

Významnou novelizaci přestupkového práva v oblasti domácího násilí přinesl zákon č. 78/2025 Sb., který změnil zákon č. 250/2016 Sb. hned v několika ohledech.

³⁰ ČESKO. zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 42 písm. b)

³¹ JEMELKA, L., VETEŠNÍK P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 3. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2025, s. 45-47. ISBN 978-80-7400-992-1.

³² Tamtéž, s 1098-1118.

Především došlo k terminologickému sjednocení, kdy byl dosavadní pojem „užití násilí v rodině nebo partnerském vztahu“ v § 52 odst. 7 a § 75 odst. 3 nahrazen pojmem „domácí násilí“. Dále byl posílen procesní standard ochrany ohrožené osoby zavedením institutu důvěrníka podle § 71 odst. 2, který může osobě přímo postižené spácháním přestupku poskytovat zejména psychickou pomoc během řízení. Správnímu orgánu byla rovněž uložena povinnost činit na žádost ohrožené osoby opatření k zabránění jejího kontaktu s pachatelem při všech úkonech řízení podle § 72a odst. 3. Dále byl zpřísněn standard ochrany svědků při výslechu, přičemž otázky směřující do intimní oblasti mohou být nově kladeny pouze tehdy, je-li to nezbytné pro objasnění skutečností důležitých pro řízení.³³

3.3. Občanský zákoník

Vedle trestněprávní ochrany představuje občanské právo další významnou složku systému ochrany před domácím násilím. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen ObčZ), ve znění pozdějších předpisů, poskytuje obětem domácího násilí soubor civilněprávních nástrojů, které mohou být využity paralelně s trestním řízením, případně zcela samostatně. V rámci postupu Policie České republiky nabývají ustanovení občanského zákoníku významu zejména v souvislosti s ochranou osobnosti, úpravou rodinně právních vztahů a možností domáhat se ochrany před neoprávněnými zásahy do soukromého a rodinného života.

Občanský zákoník zakotvuje v § 81 ObčZ ochranu osobnosti vycházející z přirozenoprávního základu, přičemž přirozená práva člověka jsou vrozená, nezadatelná, nezrušitelná, nepromlčitelná a nezczizitelná a stát je pouze respektuje a zabezpečuje jejich ochranu. V kontextu domácího násilí má tato ochrana zásadní význam, neboť jednání pachatele zpravidla zasahuje do více osobnostních atributů současně, zejména do tělesné integrity, důstojnosti a soukromého života oběti, čímž vznikají nároky v rovině občanskoprávní, které Policie České republiky při svém postupu musí zohledňovat.³⁴

³³ ČESKO. zákon č. 78/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony v souvislosti s potíráním domácího násilí.

³⁴ KOKEŠ, Martin a RYŠKA, Michal. Komentář k § 81. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal a BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (3. aktualizace)* [online]. Praha: C. H. Beck, 2024. Dostupné v systému Beck-online. ISBN 978-80-7400-747-7.

V rámci občanskoprávní regulace domácího násilí představuje stěžejní normativní základ druhá část občanského zákoníku, která se věnuje rodinnému právu a obsahuje majority relevantních ustanovení dopadajících na tuto problematiku. Konkrétně se jedná o ustanovení § 751–753 ObčZ, jež tvoří zvláštní úpravu proti domácímu násilí a zakotvují specifické nástroje ochrany osob ohrožených takovým jednáním.

Podle § 751 ObčZ může soud na návrh ohrožené osoby omezit nebo zcela vyloučit právo násilné osoby užívat společné obydlí, uložit jí povinnost toto obydlí opustit nebo se zdržet jeho bezprostředního okolí. Vzhledem k obtížné prokazatelnosti domácího násilí, zejména v jeho psychické podobě, je nezbytné důsledné zajišťování dostupných důkazů, bez nichž nelze legitimně zasáhnout do práv násilné osoby.³⁵

Podle § 752 ObčZ může soud formou předběžného opatření uložit násilné osobě povinnost opustit společné obydlí, zdržet se jeho okolí a přerušit veškerý kontakt s ohroženou osobou. Takové opatření lze vydat na dobu šesti měsíců s možností prodloužení. Jeho porušení může naplnit znaky trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, za nějž hrozí trest odnětí svobody až na tři léta.³⁶

Občanskoprávní ochrana před domácím násilím se podle § 753 ObčZ nevztahuje výlučně na manžele, ale dopadá i na další osoby sdílející rodinnou domácnost. Ve spojení s § 3021 ObčZ je její osobní působnost rozšířena rovněž na nesezdané či registrované partnery. Návrh na ochranu přitom může podat i osoba, vůči níž násilí přímo nesměruje, avšak která s agresorem obydlí sdílí.³⁷

Nad rámec obecné úpravy obsažené v § 751–753 ObčZ zakotvuje § 762 ObčZ specifické pravidlo pro rozvedené manžele, podle něhož soud může uložit vyživovací

³⁵ HULMÁK, Milan a HRUŠÁKOVÁ, Milana. [Nesnesitelnost společného bydlení manželů či rozvedených manželů]. In: HRUŠÁKOVÁ, Milana, KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka a WESTPHALOVÁ, Lenka a kol. *Občanský zákoník II. Rodinné právo. Komentář. 1. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2014, s. 431–441. ISBN 978-80-7400-503-9.

³⁶ Tamtéž, s 441–442.

³⁷ HULMÁK, Milan a Milana HRUŠÁKOVÁ. [Nesnesitelnost společného bydlení manželů či rozvedených manželů]. In: HRUŠÁKOVÁ, Milana, Zdeňka KRÁLÍČKOVÁ a Lenka WESTPHALOVÁ a kol. *Občanský zákoník II. Rodinné právo. Komentář. 2. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2020. s. 424. ISBN 978-80-7400-795-8.

povinnost za účelem zachování přibližně srovnatelné životní úrovně obou stran, přičemž odstavec druhý tohoto ustanovení výslovně vylučuje přiznání výživného tomu z manželů, který se vůči druhému dopustil domácího násilí, čímž zákonodárce promítl závažnost tohoto jednání i do majetkové sféry rozvodu.³⁸

Posledním ustanovením občanského zákoníku relevantním pro problematiku domácího násilí je § 1482 ObčZ. Ustanovení § 1482 ObčZ vylučuje manžela z dědění ze zákona tehdy, probíhalo-li v den zůstavitelovy smrti rozvodové řízení zahájené na základě zůstavitelova návrhu z důvodu domácího násilí ze strany tohoto manžela. Cílem této úpravy je zamezit tomu, aby násilná osoba získala majetkový prospěch z dědictví oběti jen proto, že rozvodové řízení nebylo do okamžiku její smrti pravomocně skončeno.³⁹

Zákon č. 78/2025 Sb. přinesl do občanského zákoníku několik podstatných změn v oblasti domácího násilí. Do § 742 ObčZ bylo doplněno kritérium zohledňující dopuštění se domácího násilí při vypořádání společného jmění manželů, v § 751 odst. 1 ObčZ byl původní výčet forem násilí nahrazen jednotným pojmem „domácí násilí“ a stěžejní změnou je nová definice domácího násilí v § 3021 ObčZ, která komplexně vymezuje jeho jednotlivé formy i okruh možných obětí. Tato novelizace představuje významný krok k modernější a ucelenější občanskoprávní ochraně ohrožených osob.⁴⁰

Občanský zákoník tedy nepřistupuje k problematice domácího násilí izolovaně, nýbrž jeho důsledky promítá do několika vzájemně provázaných oblastí soukromého práva. Civilněprávní nástroje tak tvoří nedílnou součást uceleného systému ochrany ohrožených osob a jejich efektivní využití je podmíněno aktivní součinností Policie České republiky s orgány soudní moci.

³⁸ HULMÁK, Milan a Milana HRUŠÁKOVÁ. [Nesnesitelnost společného bydlení manželů či rozvedených manželů]. In: HRUŠÁKOVÁ, Milana, Zdenka KRÁLÍČKOVÁ a Lenka WESTPHALOVÁ a kol. *Občanský zákoník II. Rodinné právo. Komentář. 2. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2020. s. 445. ISBN 978-80-7400-795-8.

³⁹ FIALA, R., DRÁPAL, L. a kol. *Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475–1720). 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2022, s. 34. ISBN 978-80-7400-869-6.

⁴⁰ ČESKO. zákon č. 78/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony v souvislosti s potíráním domácího násilí.

3.4. Zákon o obětech trestných činů

Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů (dále jen „ZOTČ“), představuje klíčový právní předpis, který do českého právního řádu zavedl komplexní ochranu osob poškozených trestnou činností. Před jeho přijetím bylo trestní řízení zaměřeno především na osobu pachatele, zatímco ochrana oběti zůstávala na okraji právního zájmu.

Zákon o obětech trestných činů rozlišuje mezi přímou a nepřímou obětí. Přímou obětí je podle § 2 odst. 2 ZOTČ fyzická osoba, již byla trestným činem způsobena újma na zdraví, majetku či v nemajetkové sféře, nebo na jejíž úkor se pachatel obohatil. Nepřímou obětí jsou pak podle § 2 odst. 3 ZOTČ osoby blízké usmrcenému, které v důsledku jeho smrti utrpěly újmu. Na rozdíl od pojmu poškozený užívaného trestním řádem je pojem oběť užší v tom, že nezahrnuje osoby právnické – pouze fyzická osoba je schopna pociťovat útrapy a je způsobilá být adresátem zvláštní péče ze strany státu.⁴¹

Zákon v § 2 odst. 4 vymezuje kategorii zvlášť zranitelné oběti, s níž jsou spojena rozšířená práva, například nárok na bezplatnou odbornou pomoc či zvláště citlivé vedení výsledku. Patří sem mimo jiné děti, osoby vysokého věku nebo se zdravotním hendikepem, oběti obchodování s lidmi či terorismu, jakož i oběti násilných trestných činů, u nichž hrozí zvýšené riziko druhotné újmy. Oběti domácího násilí však do této kategorie nespádají automaticky – jejich zařazení závisí na individuálním posouzení, přičemž se přihlíží zejména k povaze vztahu oběti k pachateli a její případné závislosti na něm.⁴²

ZOTČ přiznává obětem celou řadu práv, která jsou orgány činnými v trestním řízení povinny respektovat. Mezi základní práva patří zejména právo na poskytnutí odborné pomoci, právo na informace, právo na ochranu před druhotnou újmou, právo na ochranu soukromí a právo na ochranu před hrozícím nebezpečím.⁴³ Tato práva jsou klíčová zejména v případech domácího násilí, kde je oběť zpravidla v dlouhodobém

⁴¹ ČESKO. zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, §2.

⁴² GRIVNA, Tomáš a kol. *Oběti trestných činů. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 18–31. ISBN 978-80-7400-793-4.

⁴³ ČESKO. zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, §8.

kontaktu s pachatelem a riziko druhotné újmy nebo zastrašování je výrazně vyšší než u jiných trestných činů.⁴⁴

Zvláštní pozornost ZOTČ tedy věnuje ochraně oběti před druhotnou újmou, tedy újmou, která nevzniká přímo z trestného činu, ale z nevhodného zacházení ze strany orgánů činných v trestním řízení nebo jiných institucí.⁴⁵ Druhotnou újmu lze dále členit podle subjektu, který ji způsobuje. Na jedné straně může pramenit z přístupu formálních institucí, na straně druhé může být důsledkem reakcí neformálního sociálního okolí oběti.⁴⁶

Policie České republiky je povinna postupovat vůči oběti způsobem, který minimalizuje riziko vzniku druhotné újmy. Podle § 3 odst. 1 ZOTČ je policie povinna přistupovat k oběti zdvořile a ohleduplně, poskytovat jí srozumitelné informace o jejích právech a postupovat tak, aby nedocházelo k opakované traumatizaci. V případech domácího násilí to znamená zejména povinnost zamezit přímému kontaktu oběti s pachatelem při provádění úkonů trestního řízení a zajistit, aby byl výslech oběti prováděn citlivě a bez zbytečného opakování.⁴⁷

Důležitým nástrojem ochrany oběti je právo na informace podle § 8 ZOTČ. Policista je při prvním kontaktu povinen oběť poučit o jejích základních právech, dostupných formách odborné pomoci a dalším průběhu trestního řízení, a to i v písemné podobě. Oběť má rovněž právo přibrat si k úkonům trestního řízení důvěrníka dle § 21 odst. 1 ZOTČ, jehož přítomnost může významně snížit psychickou zátěž, zejména u zvláště zranitelných obětí domácího násilí.⁴⁸

S účinností zákona č. 78/2025 Sb. došlo k rozšíření práva oběti na přítomnost důvěrníka při úkonech trestního řízení. V rámci novelizace provedené zákonem č. 78/2025 Sb. došlo rovněž ke změně zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů,

⁴⁴ GRIVNA, Tomáš a kol. *Oběti trestných činů*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 18–31. ISBN 978-80-7400-793-4.

⁴⁵ ČESKO. zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, §5.

⁴⁶ DIANIŠKA G., Strémy T., Vráblová M. a kolektiva, *Kriminologie*, Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2022, s. 141. ISBN 978-80-7380-891-4.

⁴⁷ GRIVNA, Tomáš a kol. *Oběti trestných činů*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 18–31. ISBN 978-80-7400-793-4.

⁴⁸ ČESKO. zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, §8.

konkrétně v § 17 odst. 1, do něhož byla za slovo „účastní," vložena slova „a v bezprostřední souvislosti s nimi," čímž došlo k rozšíření rozsahu situací, na něž se dané ustanovení vztahuje.⁴⁹

ZOTČ tak představuje zásadní právní nástroj ochrany obětí domácího násilí, a to nejen v rovině formálního přiznání práv, ale především v rovině praktických povinností. Policie České republiky hraje v tomto systému klíčovou roli, neboť je zpravidla prvním orgánem, s nímž se oběť domácího násilí dostane do kontaktu. Způsob, jakým Policie České republiky v tomto prvotním okamžiku postupuje, může zásadně ovlivnit ochotu oběti spolupracovat na trestním řízení a v konečném důsledku i celý jeho výsledek.

3.5. Zákon o Policii České republiky

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky vymezuje policii jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor. Jehož základním posláním je ochrana bezpečnosti osob a majetku, ochrana veřejného pořádku a předcházení trestné činnosti. Vzhledem k problematice domácího násilí jsou zejména právní instituty upravené tímto zákonem předmětem podrobné analýzy v následující kapitole této práce.

⁴⁹ ČESKO. zákon č. 78/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony v souvislosti s potíráním domácího násilí.

4. Oprávnění příslušníků Policie České republiky používaných při řešení případů domácího násilí

Předchozí kapitola se zabývala právní úpravou tvořící normativní základ institucionální reakce České republiky na problematiku domácího násilí. Navazující kapitola se soustředí na specifický aspekt tohoto systému, a sice na rozsah pravomocí, jimiž disponují příslušníci Policie České republiky při zásazích v případech domácího násilí.

Právní úprava by postrádala praktický význam, nebýt orgánu, který je zákonem zmocněn a zároveň zavázán ji uplatňovat v konkrétních životních situacích. Tímto orgánem je Policie České republiky, jejíž příslušníci představují v praxi primární článek mezi osobou ohroženou násilím a dostupnými ochrannými mechanismy.

4.1. Oprávnění podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, představuje stěžejní právní předpis upravující oprávnění policistů při bezprostředním zásahu na místě incidentu. Vzhledem k tomu, že domácí násilí se zpravidla odehrává v soukromí obydlí, mimo dosah veřejného prostoru, nabývá správná aplikace těchto zákonných nástrojů zvláštního významu. Následující část se proto věnuje rozboru oprávnění nejčastěji uplatňovaných v souvislosti s případy domácího násilí, konkrétně vstupu do obydlí, zajištění osoby, použití donucovacích prostředků a oprávnění požadovat podání vysvětlení.

4.1.1. Vstup do obydlí

Výkon policejní činnosti vyžaduje často přístup do vnitřních prostor, ať už se jedná o nemovitosti sloužící k bydlení či využívané právnickými osobami. Právní rámec pro tuto problematiku stanovuje zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, konkrétně ustanoveními § 40 a § 41.

V souladu s tímto zákonným ustanovením mohou příslušníci Policie České republiky vstupovat do obytných prostor, ostatních interiérů či na pozemky bez předchozího souhlasu osoby, která je vlastní nebo užívá, za podmínky, že takový vstup

slouží ochraně života či zdraví osob, ochraně veřejného pořádku nebo bezpečnosti. Dalšími důvody, které opravňují vstup do daného prostoru, je podezření na přítomnost zemřelé osoby v daném místě, pronásledování pachatel trestné činnosti nebo zjištění přítomnosti zvířete podléhajícího týrání. Zákon přiznává policistům právo použít přiměřené fyzické síly v případě, že je vstup bráněn. Při provádění takového úkonu musí být přítomna nezúčastňující se třetí osoba jako svědek procedury. Od tohoto požadavku je lze osvobodit pouze v situacích, kdy existence bezprostředního nebezpečí vylučuje možnost získat takového svědka. Po vstupu do prostoru jsou policisté povinni bez zbytečného odkladu informovat osobu oprávněnou daný prostor užívat o důvodu a okolnostech provedeného vstupu.⁵⁰

4.1.2. Podání vysvětlení

Jakmile příslušníci Policie ČR vstoupí do obydlí a získají přehled o situaci, následuje fáze sběru informací. Klíčovým nástrojem v této fázi je výslech přítomných osob. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, konkrétně v § 61, upravuje právo policistů požadovat od fyzických osob údaje a vysvětlení týkající se okolností relevantních pro šetření případu domácího násilí.

Podání vysvětlení představuje jedno ze základních oprávnění policie při řešení případů domácího násilí. Tohoto oprávnění může využít jak policista přímo zasahující na místě, tak i příslušník policie v rámci následného správního řízení. V kontextu domácího násilí se uplatňuje zejména při prvotním šetření na místě incidentu, kdy policista vyzve jak osobu ohroženou, tak osobu násilnou k podání vysvětlení za účelem zjištění skutkového stavu. Významnou výhodou tohoto institutu je možnost jeho využití ještě před formálním zahájením úkonů trestního řízení, což umožňuje policistovi nejprve posoudit, zda jednání dosahuje intenzity trestného činu, nebo zda jde „pouze“ o přestupek. Teprve na základě tohoto posouzení se rozhodne o dalším procesním postupu.⁵¹

⁵⁰ ŠTEINBACH, Miroslav. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2., § 40. vydání. Praha : Wolters Kluwer, 2024. ISBN 978-80-7676-830-7

⁵¹ VETEŠNÍK, Pavel; JEMELKA, Luboš. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 246–253.

Součástí výzvy o podání vysvětlení je i zaměření na časový interval, v níž musí dotyčná osoba svá sdělení poskytnout, přičemž splnění této povinnosti je právně závazné. Celá tato aktivita je podřízena ochraně diskrétnosti osob. Právo osoby odmítnout poskytnout informace, které by jí mohly způsobit újmu, je zakotveným v procesním právu a vychází z principu zákazu sebeobviňování, tedy z právního pravidla „*nemo tenetur se ipsum accusare*“.⁵²

4.1.3. Donucovací prostředky

Zákon o Policii České republiky v § 51 stanoví oprávnění policisty použít při provádění zákroku donucovací prostředky a zbraň, a to za podmínky, že k jejich použití absolvoval příslušný výcvik.

Použití donucovacích prostředků policistou představuje jeden z nejvýznamnějších institutů policejního práva. Výběr vhodného donucovacího prostředku závisí na komplexním posouzení konkrétní situace, zejména na míře nebezpečnosti jednání, charakteru kladeného odporu a celkovém kontextu zákroku, kdy policista volí takový prostředek, který je dostatečně účinný k dosažení sledovaného cíle, avšak zároveň nezbytně nutný k překonání odporu zakročující osoby. Klíčovou podmínkou je rovněž povinnost policisty dbát na to, aby způsobená újma nebyla zjevně nepřiměřená povaze protiprávního jednání, přičemž zákon nevyžaduje přísnou proporcionalitu, ale stanoví hranici na úrovni zjevné a očividné nepřiměřenosti. Donucovací prostředky nesmí být v žádném případě využívány jako forma odplaty či sankce za neuposlechnutí výzvy, nýbrž výhradně jako nástroj k bezprostřednímu dosažení zákonem sledovaného účelu zákroku.⁵³

⁵² MATES, P, SLABÝ, A, ŠKODA, J, ŠMERDA, R, VAVERA, F. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s. 265-268. ISBN 978-80-7380-917-1.

⁵³ VETEŠNÍK, Pavel; JEMELKA, Luboš. *Zákon o obecní policii: komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 300–309. ISBN 978-80-7400-729-3.

4.1.4. Zajištění osoby

V kontextu domácího násilí představuje zajištění osoby krátkodobé omezení osobní svobody, které Policii České republiky umožňuje bezprostředně reagovat na situace ohrožující život, zdraví či majetek. Dle § 26 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, je policista oprávněn zajistit osobu, jejíž jednání bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví jiné osoby, přičemž tento institut má výlučně pořádkový charakter a jeho účelem je zamezit pokračování protiprávního jednání.⁵⁴

Aplikace tohoto opatření však musí být vždy měřena zásadami proporcionality a subsidiarity, tedy použito pouze když je to nezbytné a v zásahu odpovídajících vážnosti situace. Tento paragraf umožňuje policistům zajistit osobu na dobu až čtyřiašedeset hodin.⁵⁵

4.2. Institut vykázání

Institut vykázání je v českém právním řádu v současnosti zakotven ve více právních předpisech, jež dohromady vytvářejí komplexní systém ochrany obětí domácího násilí. Stěžejním právním základem je zákon č. 78/2025 Sb., který novelizuje občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb.) a další právní předpisy za účelem účinnějšího potírání domácího násilí.

Institut policejního vykázání představuje jeden z nejrychlejších a nejúčinnějších právních nástrojů ochrany před domácím násilím v českém právním řádu. Uplatní se jak v situacích, kdy se ohrožená osoba sama obrátí na policii, tak v případech, kdy na probíhající násilí upozorní třetí osoba či se o něm policie dozví při výkonu své činnosti. Postup zasahujících policistů je podrobně upraven závazným pokynem policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázání.⁵⁶

⁵⁴ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 103–116. ISBN 978-80-7400-543-5.

⁵⁵ MATES, P, SLABÝ, A, ŠKODA, J, ŠMERDA, R, VAVERA, F. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s. 125. ISBN 978-80-7380-917-1.

⁵⁶ GRIVNA, Tomáš, ŠÁMAL, Pavel, VÁLKOVÁ, Helena a kol. *Oběti trestných činů. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. s 705-713. ISBN 978-80-7400-793-4.

4.2.1. Podmínky pro vykázání

Provedení vykázání není podmíněno souhlasem ohrožené osoby. Při posuzování míry hrozícího nebezpečí přistupuje Policie ČR k hodnocení rizika opakování útoku, přičemž přihlíží zejména k předchozím incidentům a využívá upravenou metodu SARA DN, kterou obdobným způsobem aplikují také intervenční centra. Tato metoda slouží k předpovědi pravděpodobnosti dalšího násilného jednání a umožňuje klasifikovat závažnost situace do tří kategorií – nízké, střední nebo vysoké míry ohrožení. Na základě takto provedeného vyhodnocení má policista pravomoc vykázat násilnou osobu ze společně obývaného prostoru včetně jeho nejbližšího okolí.⁵⁷

4.2.2. Průběh vykázání

Před samotným příjezdem na místo incidentu si policista prostřednictvím dozorců služby, informačního střediska a lustrací v příslušných evidencích opatří dostupné informace o okolnostech případu. Po příjezdu na místo vyzve ohroženou osobu, popřípadě jiného uživatele společného obydlí, k udělení souhlasu se vstupem. Není-li souhlas udělen, je policista oprávněn do obydlí vstoupit pouze za předpokladu, že lze na základě objektivních skutečností dovodit existující ohrožení. Bezprostředně po vstupu policista oddělí ohroženou osobu od osoby násilné tak, aby spolu nebyly v zrakovém ani sluchovém kontaktu, a současně ověří, zda se na místě nenacházejí nezletilé osoby, jež je rovněž nezbytné vyloučit z dosahu agresora. Následně přistoupí k posouzení, zda jsou naplněny zákonné podmínky pro provedení vykázání, a to zejména na základě výslechu ohrožené osoby, vytěžení přítomných svědků i osoby násilné, prohlídky společného obydlí a nahlédnutí do příslušných evidencí. Dospěje-li policista k závěru, že zákonné podmínky pro vykázání jsou splněny, je povinen před jeho provedením poučit obě dotčené osoby o jejich právech a povinnostech. Poté vymezí prostor, na který se vykázání vztahuje, včetně jeho bezprostředního okolí, a vyzve násilnou osobu k vydání klíčů od společného obydlí.⁵⁸

⁵⁷ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie. 3., upravené vydání*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 248–249. ISBN 978-80-7380-461-9

⁵⁸ GRÍVNA, Tomáš, ŠÁMAL, Pavel, VÁLKOVÁ, Helena a kol. *Oběti trestných činů. Komentář. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2020. s 705-713. ISBN 978-80-7400-793-4.

Součástí provedeného vykázání je rovněž povinnost policisty učinit další vhodná opatření na ochranu ohrožené osoby, přičemž zákon č. 78/2025 Sb. nově výslovně zakotvil povinnost policisty postupem dle § 35 zákona 273/2008 Sb., o Policii České republiky zajistit, aby vykázaná osoba vydala zbraň, případně jí zbraň odebrat, a to s tím, že vydanou či odebranou zbraň nelze vykázané osobě vrátit po celou dobu trvání vykázání.⁵⁹

O provedeném vykázání vydá policista písemné potvrzení, které předá oběma stranám proti podpisu, a po návratu na útvar vyhotoví úřední záznam, který rozešle určeným subjektům, přičemž novelizací provedenou zákonem č. 78/2025 Sb. byl okruh těchto subjektů rozšířen o příslušné státní zastupitelství. Doba trvání vykázání byla tímž zákonem prodloužena z původních 10 dní na 14 dní od jeho provedení, přičemž tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby. Podá-li oprávněná osoba v průběhu trvání vykázání návrh na vydání předběžného opatření dle § 400 a násl. zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, prodlužuje se doba vykázání automaticky až do okamžiku pravomocného rozhodnutí soudu o tomto návrhu.⁶⁰

4.2.3. Práva a povinnosti vykázané osoby

Vykázaná osoba je povinna bez prodlení opustit vymezený prostor, nadále se do něj nevracet, nepřibližovat se k ohrožené osobě, nekomunikovat s ní a odevzdat policistovi veškeré klíče od společného obydlí. Vedle těchto povinností jí zákon přiznává odpovídající práva. Před opuštěním obydlí si může odnést věci sloužící její bezprostřední osobní potřebě, doklady totožnosti a cennosti; věci nezbytné pro výkon povolání či výdělečnou činnost je oprávněna vyzvednout pouze jednou za trvání vykázání, a to výhradně za přítomnosti policisty, který o tom předem vyrozumí ohroženou osobu. Vykázaná osoba může kdykoliv prostřednictvím tísňové linky 158 ověřit, zda vykázání nadále trvá, a je oprávněna si na příslušném policejním útvaru vyžádat kopii úředního záznamu o vykázání. Policistovi je současně uložena povinnost poskytnout jí informace

⁵⁹ ČESKO. zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, §35

⁶⁰ GRIVNA, Tomáš, ŠÁMAL, Pavel, VÁLKOVÁ, Helena a kol. *Oběti trestných činů. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2020. s. 705-713. ISBN 978-80-7400-793-4.

o dostupné odborné pomoci zaměřené na práci s osobami s násilným chováním a o možnostech zajištění náhradního ubytování.⁶¹

4.3. Metoda SARA DN

V rámci prevence a včasného rozpoznání domácího násilí využívají příslušníci Policie České republiky strukturovaný hodnoticí nástroj SARA DN (Spousal Assault Risk Assessment), jenž slouží k systematickému posouzení míry rizika ohrožení všech dotčených osob. Metoda umožňuje komplexně zmapovat rizikové faktory na straně jak oběti, tak pachatele, a to prostřednictvím standardizovaného dotazníku s odpověďmi typu ano/ne, přičemž převaha kladných odpovědí signalizuje přítomnost chronického násilného chování a zvýšenou míru nebezpečí. Exkluzivní práva na využívání této metodiky v České republice náleží organizaci Bílý kruh bezpečí, která zajišťuje rovněž odbornou přípravu všech pracovníků oprávněných nástroj aplikovat. Nástroj SARA DN přitom není určen výlučně policistům provádějícím prvotní zásah, ale uplatňují jej i další odborníci přicházející do kontaktu s oběťmi domácího násilí. Na základě výsledků tohoto hodnocení může příslušný policista přistoupit k vykazání ohrožující osoby ze společného obydlí, čímž dochází k bezprostřednímu přerušení násilného jednání a ochraně ohrožené osoby.⁶²

⁶¹ ČESKO. zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, § 45.

⁶² VOŇKOVÁ, Jiřina a Ivana Spoustová. *Domácí násilí z pohledu žen a dětí*. 3. Praha: proFem, 2016. s. 62. ISBN 978-80-90 4564-5-7.

5. Vyhodnocení dotazníkového šetření

Praktická část práce je založena na kvantitativní výzkumu realizovaném prostřednictvím dotazníkového šetření mezi příslušníky Policie České republiky, kteří disponují přímou praktickou zkušeností s řešením případů domácího násilí. Volba kvantitativní metodologie byla vedena záměrem získat hlubší vhled do zkoumané problematiky nad rámec kvantifikovatelných statistických ukazatelů, a to se zvláštním důrazem na identifikaci subjektivně vnímaných překážek a praktických deficitů současné právní úpravy i policejní praxe.

Cílem šetření bylo získat poznatky z praxe umožňující kriticky zhodnotit efektivitu současných postupů Policie ČR, identifikovat klíčové problémové oblasti a na jejich základě formulovat návrhy *de lege ferenda* i návrhy na zlepšení aplikační praxe. Dotazník byl koncipován v přímé návaznosti na hlavní a vedlejší cíl práce, jimiž je zhodnocení platného právního rámce a jeho aplikace orgány činnými v trestním řízení, identifikace systémových deficitů meziinstitucionální spolupráce a legislativních limitů omezujících účinnou ochranu obětí a formulace konkrétních opatření směřujících k jejímu posílení.

Dotazník obsahuje celkem 16 otázek uzavřené, polouzavřené a otevřené formy, přičemž tato struktura umožnila respondentům jak výběr z předdefinovaných kategorií, tak volné vyjádření vlastních zkušeností a námětů. Tematicky pokrývá základní identifikační údaje, hodnocení standardních postupů a prvotních úkonů na místě činu, překážky při řešení případů domácího násilí, systém odborné přípravy včetně aplikace metody SARA DN, praktické zkušenosti s institutem vykázání ze společného obydlí podle § 44 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, hodnocení meziinstitucionální spolupráce a vlastní návrhy respondentů na systémové zlepšení.

Výzkumný soubor tvořilo celkem 35 příslušníků Policie České republiky působících napříč různými organizačními úrovněmi. Podmínkou zařazení do šetření byla přímá praktická zkušenost s řešením případů domácího násilí v rámci výkonu služby, čímž byla zajištěna relevance a autenticita získaných dat.

1. Jak dlouho působíte u Policie České republiky a na jaké pozici aktuálně pracujete?

35 odpovědí

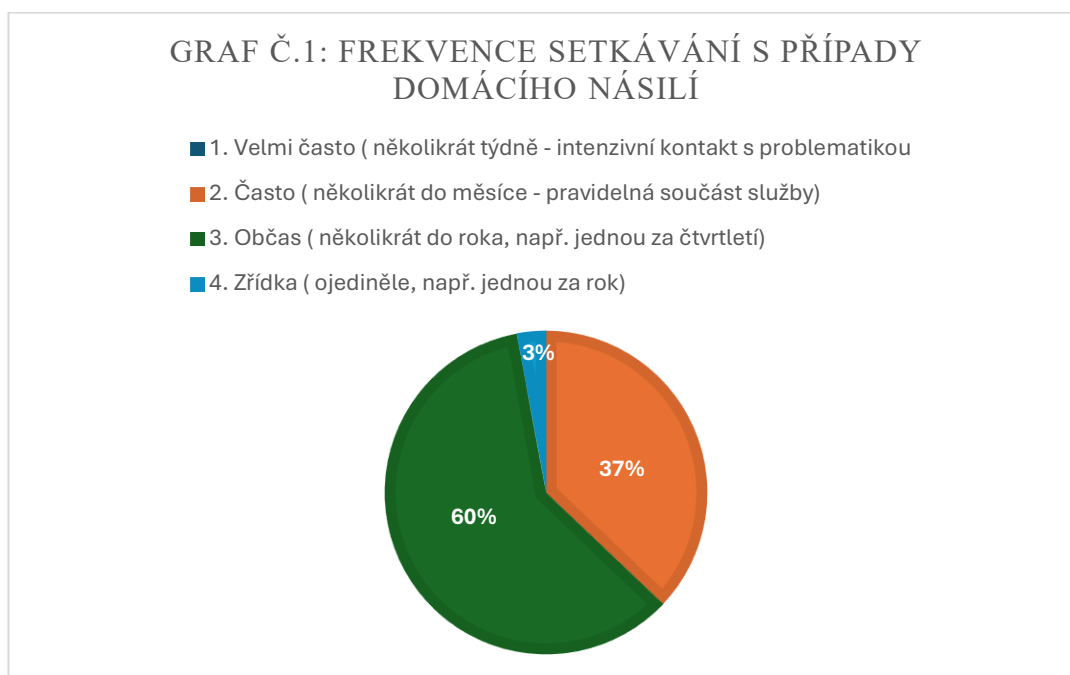
Z hlediska délky služební praxe disponují respondenti zkušenostmi v rozmezí od dvou do dvaceti dvou let, přičemž průměrná délka praxe činí přibližně deset let. Tento ukazatel svědčí o tom, že výzkumný soubor je tvořen převážně služebně zkušenými příslušníky, jejichž profesní dráha poskytuje dostatečný základ pro kvalifikované a odborně podložené posouzení zkoumané problematiky domácího násilí. Zastoupení respondentů s kratší dobou praxe do pěti let je proporcionálně vyváženo účastí služebně starších příslušníků, jejichž praxe přesahuje patnáct let.

Z hlediska služebního zařazení působí respondenti napříč organizační strukturou Policie České republiky, a to od základních výkonných útvarů až po specializované složky. Nejpočetněji jsou zastoupeni příslušníci obvodních oddělení, a to jak na pozicích řadových policistů tvořících první kontakt s oběťmi domácího násilí v rámci prvotních úkonů na místě činu, tak na pozicích inspektorů a vedoucích funkcionářů odpovědných za metodické vedení a kontrolu prováděných úkonů. Významnou část výzkumného souboru tvoří rovněž příslušníci specializovaných útvarů, konkrétně kriminalisté Služby kriminální policie a vyšetřování, specialisté na problematiku domácího násilí, preventisté, metodici a policejní psycholog. Tato různorodost služebního zařazení umožňuje postihnout zkoumanou problematiku z více úhlů pohledu, a to jak z hlediska bezprostředního zásahu na místě incidentu, tak z hlediska navazujícího prověřování, metodického řízení a preventivní činnosti.

Lze konstatovat, že výzkumný vzorek splňuje požadavky kladené na kvalitativní výzkum v dané oblasti, neboť zahrnuje respondenty s přímou praktickou zkušeností s řešením případů domácího násilí napříč různými úrovněmi policejní organizace a s dostatečně variabilní délkou služební praxe. To utváří předpoklady pro získání relevantních, autentických a odborně podložených empirických poznatků využitelných pro naplnění cílů této bakalářské práce, jimiž je zejména kritické zhodnocení efektivity současných postupů Policie ČR a identifikace případných systémových deficitů v oblasti ochrany obětí domácího násilí.

2. Jak často se ve své praxi setkáváte s případy domácího násilí?

35 odpovědí

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že domácí násilí představuje relativně frekventovaný jev, s nímž se příslušníci Policie České republiky ve své služební praxi setkávají opakovaně, byť nikoli v každodenní rovině. Žádný z respondentů neuvedl odpověď „velmi často“, tedy frekvenci odpovídající několika případům týdně. Největší podíl respondentů, deklaroval frekvenci „občas“, což odpovídá přibližně několika případům ročně. Část respondentů uvedla, že se s případy domácího násilí setkávají „často“, tedy několikrát měsíčně. Pouze minimum respondentů se s případy domácího násilí setkávají „zřídka“, tedy v řádu ojedinělých případů za celou dobu služební praxe.

Z uvedených údajů je zřejmé, že problematika domácího násilí tvoří pravidelnou, byť nikoli dominantní součást služební činnosti většiny dotazovaných příslušníků. Souhrnně 97 % respondentů se s tímto druhem trestné činnosti setkává přinejmenším několikrát ročně, což potvrzuje relevanci zkoumané problematiky pro každodenní policejní praxi a zároveň odůvodňuje potřebu systematické odborné přípravy příslušníků v této oblasti. Relativně nižší podíl respondentů uvádějících frekvenci „velmi často“ lze interpretovat v kontextu charakteristiky výzkumného vzorku, který je tvořen vedle příslušníků obvodních oddělení rovněž specialisty, metodiky a preventisty, jejichž

kontakt s konkrétními případy je z povahy jejich služebního zařazení méně frekventovaný, avšak o to systematictější.

Z hlediska výzkumného cíle bakalářské práce tyto výsledky dokládají, že dotazovaní respondenti disponují dostatečně četnou praktickou zkušeností s řešením případů domácího násilí, čímž je naplněn základní předpoklad pro kvalifikované posouzení efektivity současných postupů Policie ČR a pro identifikaci případných systémových deficitů v aplikační praxi.

3. Jaký je podle Vaší zkušenosti standartní postup policejního orgánu při řešení oznámení domácího násilí?

35 odpovědí

Z analyzovaných odpovědí vyplývá, že respondenti napříč všemi služebními pozicemi vnímají standartní postup policejního orgánu při řešení oznámení domácího násilí jako strukturovaný a vícefázový proces, jehož jednotlivé fáze na sebe logicky navazují a reflektují požadavky kladené jak platnou právní úpravou, tak interními akty řízení Policejního prezidia České republiky.

První fázi představuje přijetí oznámení prostřednictvím tísňové linky 158, vyhodnocení jeho naléhavosti a bezodkladný výjezd hlídky na místo incidentu. Bezprostředně po příjezdu na místo je prioritou zajištění bezpečnosti všech přítomných osob a zklidnění situace, což odpovídá primárnímu účelu policejního zásahu, jímž je ochrana života a zdraví osob.

Druhou fázi tvoří oddělení zúčastněných osob a provedení výslechů realizovaných odděleně, a to za účelem zjištění skutkového stavu a zamezení vzájemnému ovlivňování. V této fázi respondenti akcentují nutnost rozlišení, zda se v konkrétním případě jedná o ojedinělý incident, či o projev opakovaného domácího násilí, přičemž tato rozlišení zásadně ovlivňuje další procesní postup. Nedílnou součástí této fáze je pořízení fotodokumentace případných zranění a poškozených věcí, jakož i zajištění dalších důkazů.

Třetí, klíčovou fázi představuje vyhodnocení rizika opakování násilí. Většina respondentů explicitně odkazuje na využití standardizovaného nástroje SARA DN, který umožňuje systematické posouzení míry ohrožení ohrožené osoby a identifikaci

rizikových faktorů. Na základě tohoto strukturovaného vyhodnocení je následně rozhodováno o eventuálním využití institutu vykázání ze společného obydlí. Tento přístup je plně v souladu s metodickými doporučeními i se zákonnými podmínkami pro aplikaci uvedeného institutu.

Respondenti také zdůraznili potřebu upravit standardní postup v případech, kdy se při incidentu domácího násilí nacházejí nezletilé děti. Taková přítomnost dětí vytváří povinnost kontaktovat orgán sociálně-právní ochrany dětí a zároveň představuje důvod pro přísnější posouzení případu.

Závěrečnou fází postupu představuje dokumentace všech provedených úkonů a v případě realizovaného vykázání obligatorní předání informací příslušnému intervenčnímu centru ve lhůtě do 24 hodin od jeho provedení.

Z komparace odpovědí respondentů působících na různých organizačních úrovních vyplývá, že základní rámec standardního postupu je vnímán jednotně a odpovídá požadavkům stanoveným zákonem o Policii České republiky a interními závaznými pokyny Policejního prezidia. Zjištěné poznatky potvrzují, že standardní postup při řešení domácího násilí je v praxi zakotven a respektován, přičemž jeho jednotlivé fáze reflektují jak požadavky kladené na efektivní ochranu obětí, tak požadavky na řádné objasňování této specifické trestné činnosti. Současně se ukazuje, že policisté vnímají potřebu individuálního posouzení každého jednotlivého případu, což je v souladu se závěry vyplývajícími z analyzovaných kazuistik v předchozí části práce a svědčí o profesionálním přístupu k řešení případů domácího násilí.

4. Jaké jsou prvotní úkony, které policista provádí po příjezdu na místo v takovém případě?

35 odpovědí

Z odpovědí respondentů vyplývá, že bez ohledu na délku služební praxe či služebního zařazení je struktura prvotních úkonů vnímána jednotně a odpovídá požadavkům stanoveným zákonem o Policii České republiky i interními akty řízení.

Primárním a bezprostředním úkonem je zajištění bezpečnosti všech přítomných osob a zamezení pokračování násilného jednání. Tomuto kroku předchází rychlé vizuální zhodnocení situace, posouzení zdravotního stavu zúčastněných a v případě potřeby

přivolání zdravotnické pomoci. Následuje fyzické oddělení účastníků konfliktu, přičemž agresor je zpravidla umístěn do jiné místnosti nebo vyveden mimo byt pod dohledem jednoho z policistů, zatímco druhý zůstává s ohroženou osobou. Tento postup je nezbytný pro zajištění bezpečného prostoru pro komunikaci s obětí a současně zamezuje vzájemnému ovlivňování výpovědí.

Třetí okruh tvoří komunikace s obětí a zjišťování skutkového stavu, přičemž respondenti uvádějí preferenci otevřených otázek umožňujících oběti volně popsat průběh incidentu, za současného sledování neverbálních projevů. Čtvrtým krokem je dokumentace místa incidentu zahrnující fotodokumentaci zranění, poškozených věcí a celkového stavu místa, a to při respektování zásady neměnit charakter potenciálního místa trestného činu. Závěrečnou fází představuje vyhodnocení rizika recidivy a posouzení podmínek pro vykázání násilné osoby podle § 44 zákona o Policii České republiky s využitím standardizovaného nástroje SARA DN.

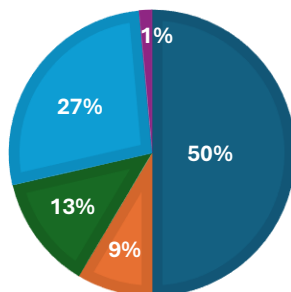
Z komparace odpovědí je patrný určitý rozdíl mezi respondenty s delší praxí, kteří častěji akcentují význam neverbální komunikace a empatického vedení rozhovoru, a respondenty s kratší praxí, kteří se soustřeďují spíše na technickou stránku provedení prvotních úkonů. Zjištěné poznatky korespondují se závěry analýzy kazuistik, kde byl rychlý a profesionální prvotní zásah identifikován jako klíčový předpoklad efektivní ochrany obětí.

5. S jakými překážkami se nejčastěji setkáváte při řešení případů domácího násilí?

35 odpovědí

GRAF Č.2: PŘEKÁŽKY PŘI ŘEŠENÍ PŘÍPADŮ DOMÁCÍHO NÁSILÍ

- 1. Nespolutpráce oběti (strach násilné osoby, citová závislost)
- 2. Nedostatky v legislativě (např. krátká lhůta vykáuání , složité dokazování)
- 3. Nízká míra koordinace s dalšími institucemi (OSPOD, Intervenční centra)
- 4. Nedostatek času na důkladné zpracování dokumentace na místě
- 5. Opakování incidentů v toxických vztazích

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že převažující bariéry efektivního řešení případů domácího násilí mají spíše faktickou než legislativní povahu. Nejvýznamnější překážku představuje nespolutpráce oběti pramenící ze strachu z násilné osoby a citové závislosti, kterou jako klíčovou označila polovina respondentů. Tento poznatek potvrzuje specifickou povahu domácího násilí jako vysoce latentní trestné činnosti, v níž ochota oběti spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení zásadně determinuje efektivitu policejního zásahu i další průběh řízení.

Druhou nejčastěji uváděnou překážkou je nedostatek časového prostoru pro důkladné zpracování dokumentace na místě incidentu. Tento výsledek poukazuje na praktické limity výkonu služby, kdy policisté musí v krátkém časovém úseku realizovat komplexní soubor úkonů od zajištění bezpečnosti přes oddělené výsledky až po vyhodnocení rizik a pořízení kompletní dokumentace.

Nízkou míru koordinace s dalšími institucemi, zejména s orgány sociálně-právní ochrany dětí a intervenčními centry, označilo za zásadní překážku 13 % respondentů. Tento výsledek potvrzuje relevanci jednoho z vedlejších cílů práce, jímž je identifikace deficitů v oblasti meziinstitucionální spolupráce. Nedostatky v legislativě, jako krátká

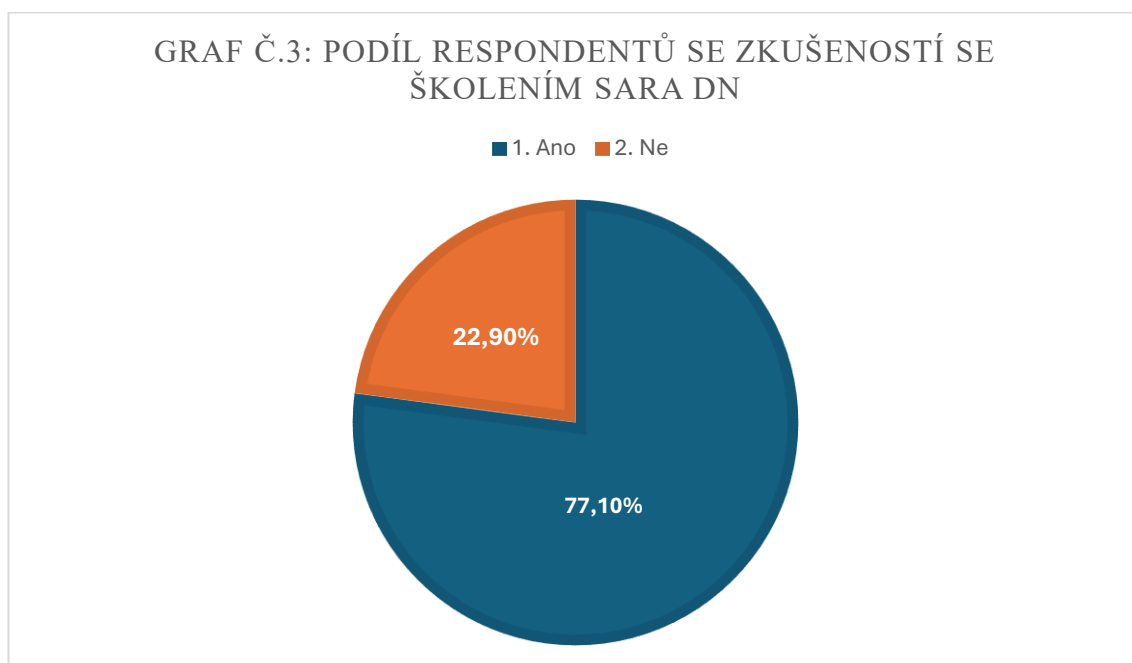
lhůta vykazání či zvýšené nároky na dokazování. Ojediněle bylo zmíněno opakování incidentů v toxických vztazích.

Relativně nízký podíl respondentů kriticky hodnotících legislativní rámec. Toto může indikovat, že současná právní úprava je v praxi vnímána jako převážně vyhovující, přičemž hlavní výzvy spočívají v oblasti aplikační praxe a zkvalitnění meziinstitucionální spolupráce.

Výsledky výzkumu ukazují, že nespolupráce oběti představuje jednu z hlavních překážek efektivního řešení případů domácího násilí. Vzhledem k tomu, že pouze malá část respondentů kritizovala stávající právní úpravu, lze usuzovat, že současná legislativa je prakticky vnímána jako přiměřená. Hlavní problémy tedy nespočívají v samotné právní úpravě, nýbrž v její praktické aplikaci a v nedostatečné spolupráci mezi jednotlivými institucemi.

6. Absolvoval/a jste specializované školení zaměřené na komunikaci s oběťmi domácího násilí a práci s metodou SARA DN?

35 odpovědí

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že většina absolvovala specializované školení zaměřené na komunikaci s oběťmi domácího násilí a práci s metodou SARA DN.

Tento poměr lze hodnotit jako relativně příznivý, neboť svědčí o tom, že Policie České republiky věnuje odborné přípravě svých příslušníků v předmětné oblasti systematickou pozornost a většina z nich disponuje specializovanými znalostmi přesahujícími rámec základní odborné přípravy. Zjištěná skutečnost současně indikuje, že schopnost efektivní komunikace s oběťmi domácího násilí a znalost standardizovaných nástrojů hodnocení rizik jsou v rámci policejního vzdělávání považovány za klíčové kompetence, což odpovídá požadavkům vyplývajícím z právní úpravy i metodických doporučení.

Současně však více než pětina respondentů bez absolvovaného specializovaného školení poukazuje na existenci určitých rezerv v této oblasti. Toto zjištění je relevantní zejména ve vztahu k vedlejšímu cíli práce, jímž je identifikace problémových oblastí a formulace návrhů na zlepšení. Lze důvodně předpokládat, že rozšíření dostupnosti specializovaných školení na všechny příslušníky, kteří se ve své praxi s případy domácího násilí setkávají, by mohlo přispět ke zvýšení kvality prováděných úkonů a posílení ochrany obětí.

Zjištěné údaje korespondují s poznatky vyplývajících z analýzy kazuistik v předchozí části práce, kde odborná připravenost zasahujících policistů, včetně schopnosti efektivní komunikace s obětí a správné aplikace standardizovaných nástrojů hodnocení rizika, sehrávala významnou roli pro kvalitu prvotního zásahu i pro další průběh řízení.

7. Pokud ano, považujete tuto přípravu za dostatečnou pro praxi?

27 odpovědí

Z analyzovaných odpovědí vyplývá, že většina respondentů hodnotí absolvované specializované školení jako přínosné, a to zejména v oblasti komunikace s oběťmi domácího násilí a vyhodnocování rizikových faktorů prostřednictvím metody SARA DN. Část dotazovaných výslovně označila přípravu za dostačující a kladně hodnotila její praktické zaměření.

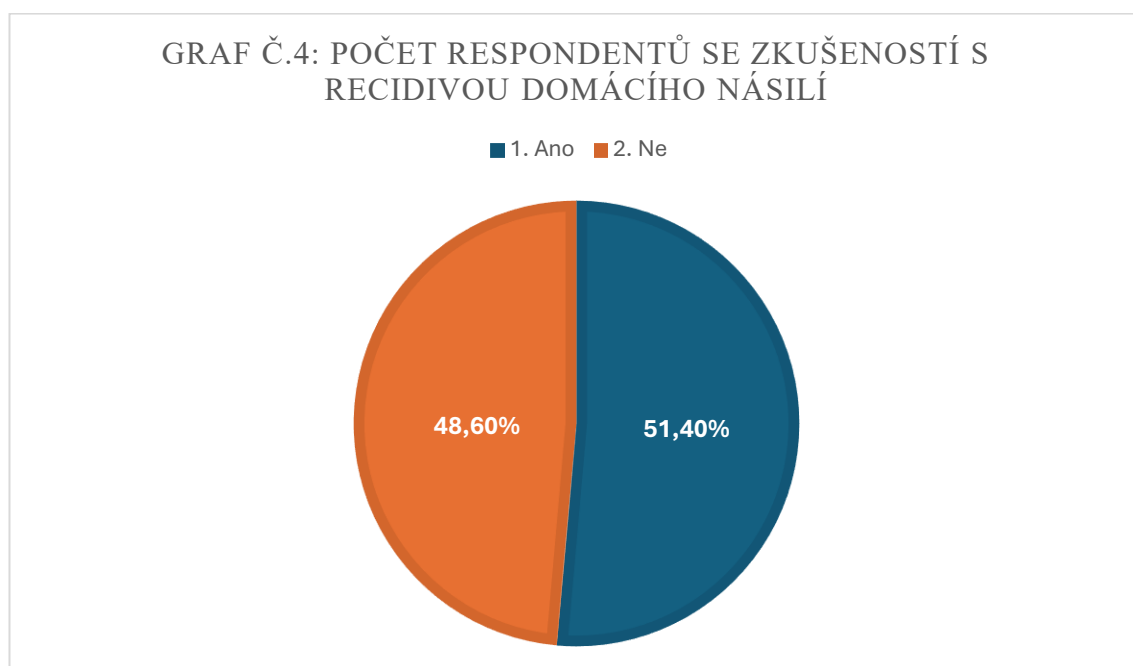
Současně však část respondentů formulovala konkrétní výhrady a náměty na zkvalitnění stávajícího systému odborné přípravy. Opakovaně se objevoval požadavek na větší zastoupení praktických modelových situací, simulací reálných případů a případových studií vycházejících ze skutečných kauz. Respondenti upozorňovali, že modelové situace využívané v rámci stávajícího výcviku plně neodrážejí komplexnost

reálných zásahů, při nichž je nutné zvládat komunikaci s traumatizovanou obětí, přítomnost nezletilých dětí i agresivní jednání násilné osoby. Z odpovědí lze rovněž dovodit potřebu periodické aktualizace školení tak, aby reflektovala nové poznatky kriminalistické praxe i aktuální judikaturu.

Zjištěné poznatky potvrzují, že stávající systém odborné přípravy příslušníků Policie České republiky je účastníky vnímán jako kvalitní základ, avšak pro zvýšení efektivity praktického uplatnění právního rámce, které představuje hlavní cíl této bakalářské práce, vyžaduje dílčí modifikace reflektující podněty vzešlé z policejní praxe.

8. Setkáváte se v praxi s případy, kdy násilná osoba poté co byla vykázána, své jednání opakuje?

35 odpovědí

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že nadpoloviční většina respondentů se ve své praxi setkává s případy, kdy násilná osoba po realizovaném vykázání ze společného obydlí podle § 44 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, své protiprávní jednání opakuje. Naproti menší většina uvedla, že se s opakováním násilného jednání po vykázání nesetkává.

Uvedená data naznačují, že ačkoliv institut vykázání plní svou bezprostřední ochrannou funkci spočívající v oddělení násilné osoby od ohrožené osoby a vytvoření

časového prostoru pro zajištění navazujících opatření, u významné části případů nedochází k trvalému zamezení násilného jednání. Tento poznatek koresponduje se specifiky domácího násilí jako cyklického jevu, kde samotné vykazání bez navazujících opatření, zejména systematické práce s ohroženou i násilnou osobou prostřednictvím intervenčních center a dalších subjektů, nemusí vést k dlouhodobému řešení situace.

Pro vedlejší cíl práce spočívající v identifikaci problémových oblastí a formulaci návrhů na zlepšení představuje zjištěná míra recidivy významný podklad. Poukazuje na limity stávajících nástrojů ochrany obětí a potřebu jejich doplnění o další mechanismy, zejména v oblasti dlouhodobé podpory ohrožených osob, důslednější kontroly dodržování podmínek vykazání a posílení meziinstitucionální spolupráce.

9. Pokud ano, jak postupujete?

17 odpovědí

Respondenti se ve svých výpovědích shodovali na několika klíčových úkonech. Jako základní reakci na porušení vykazání uváděli zahájení trestního řízení pro trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 337 trestního zákoníku a důkladnou dokumentaci každého porušení. Součástí postupu je rovněž zajištění důkazů prostřednictvím výpovědí oběti, svědků a případných kamerových záznamů.

Opakovaně zazníval také motiv motivování oběti ke spolupráci, který přímo navazuje na zjištění předchozích otázek o nespolupráci obětí jako hlavní překážce efektivního řešení. Respondenti zároveň zdůrazňovali důležitost informování partnerských institucí, zejména OSPOD v případech s přítomností dětí a intervenčních center za účelem posílení podpory oběti. Jeden respondent upozornil na specifický problém v menších komunitách, kde osobní znalost agresora může komplikovat nestranný postup, přičemž zdůraznil, že profesionalita musí mít vždy přednost. Toto zjištění poukazuje na potřebu důsledné metodické podpory policistů působících mimo velká města.

Výpovědi celkově dokládají, že policisté při opakovaném násilí postupují v souladu s platným právním rámcem, přičemž jako klíčový faktor efektivity opakovaně identifikují součinnost oběti a mezioborovou spolupráci.

10. Jak hodnotíte využívání institutu vykázání podle § 44 zákona o Policii České republiky v praxi a na jaké problémy přitom narážíte?

35 odpovědí

Z analyzovaných odpovědí vyplývá, že respondenti hodnotí institut vykázání podle § 44 zákona o Policii České republiky jako účinný nástroj okamžité ochrany oběti domácího násilí. Shodně je akcentována jeho schopnost krátkodobě stabilizovat krizovou situaci a poskytnout ohrožené osobě bezpečný časový prostor pro přijetí navazujících rozhodnutí. Řada respondentů jej výslovně označila za jeden z nejvýznamnějších nástrojů, jimiž Policie České republiky v oblasti domácího násilí disponuje.

Současně však respondenti identifikovali několik zásadních deficitů, které limitují efektivitu tohoto institutu. Zdaleka nejčastěji zmiňovanou výhradou byla nedostatečná délka zákonné lhůty vykázání, která činí čtrnáct dnů s možností prodloužení na základě návrhu ohrožené osoby na vydání předběžného opatření podle § 76b zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu. Respondenti opakovaně uváděli, že tato lhůta je pro oběť nedostačující k zajištění právní pomoci, nalezení náhradního bydlení či bezpečného zázemí, a zejména k překonání emocionální závislosti na násilné osobě vzniklé v důsledku mnoholetého cyklu násilí.

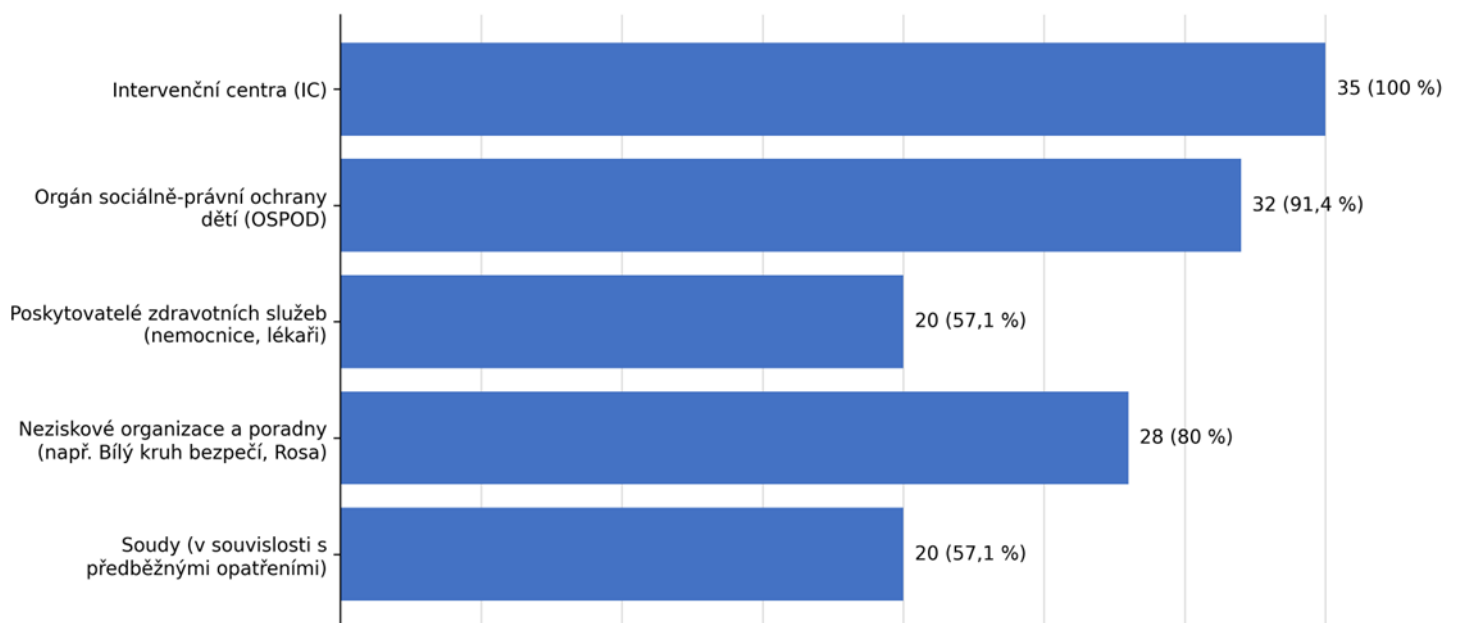
Jako další problém respondenti identifikovali absenci efektivní kontroly dodržování podmínek vykázání. Policie České republiky nedisponuje dostatečnými personálními kapacitami pro provádění pravidelných kontrol u vykázaných osob, což vytváří legislativní mezeru mezi formálním vykázáním a jeho reálným vynucením. Opakovaně se objevil i problém dokazování podmínek pro vykázání u psychického násilí, kde absentují viditelné fyzické stopy, a situace, kdy agresor odmítá byt dobrovolně opustit, což klade zvýšené nároky na profesionalitu a asertivitu zasahujících policistů.

Výsledky této otázky přímo korespondují s vedlejším cílem práce spočívajícím v identifikaci legislativních limitů. Ze zjištěných poznatků lze dovodit tři klíčová doporučení: prodloužení zákonné lhůty vykázání, zavedení systémové kontroly jejího dodržování a posílení mezioborové podpory oběti v průběhu celé doby vykázání.

11. S jakými subjekty při řešení případů domácího násilí spolupracujete?

35 odpovědí

Graf č.5: Spolupracující subjekty v řešení případů domácího násilí

Výsledky dotazníkového šetření dokumentují, že meziinstitucionální spolupráce představuje součást policejní praxe při řešení případů domácího násilí. Všichni respondenti uvedli spolupráci s intervenčními centry, což je plně v souladu s § 44a zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, který stanoví obligatorní povinnost policie předat intervenčnímu centru informace o vykázání do 24 hodin od jeho provedení. Tato stoprocentní shoda potvrzuje, že spolupráce s intervenčními centry je v policejní praxi pevně zavedena a představuje standardní a neopominutelnou součást postupu při řešení domácího násilí.

Druhým nejčastěji uváděným subjektem je orgán sociálně-právní ochrany dětí. Uvedená spolupráce je obligatorní zejména v případech, kdy jsou u incidentu přítomny nezletilé děti, a odráží zákonnou povinnost vyplývající z § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Mírně nižší než stoprocentní podíl lze vysvětlit tím, že ne každý případ domácího násilí zahrnuje přítomnost nezletilých osob.

Neziskové organizace a poradny, jako Bílý kruh bezpečí či ROSA, uvedlo 80 % dotazovaných. Spolupráce s těmito subjekty, ačkoliv postrádá výslovnou oporu v zákonné úpravě v podobě obligatorní povinnosti, představuje významný prvek komplexní pomoci obětem domácího násilí, neboť umožňuje nabídnout ohroženým osobám odborné právní

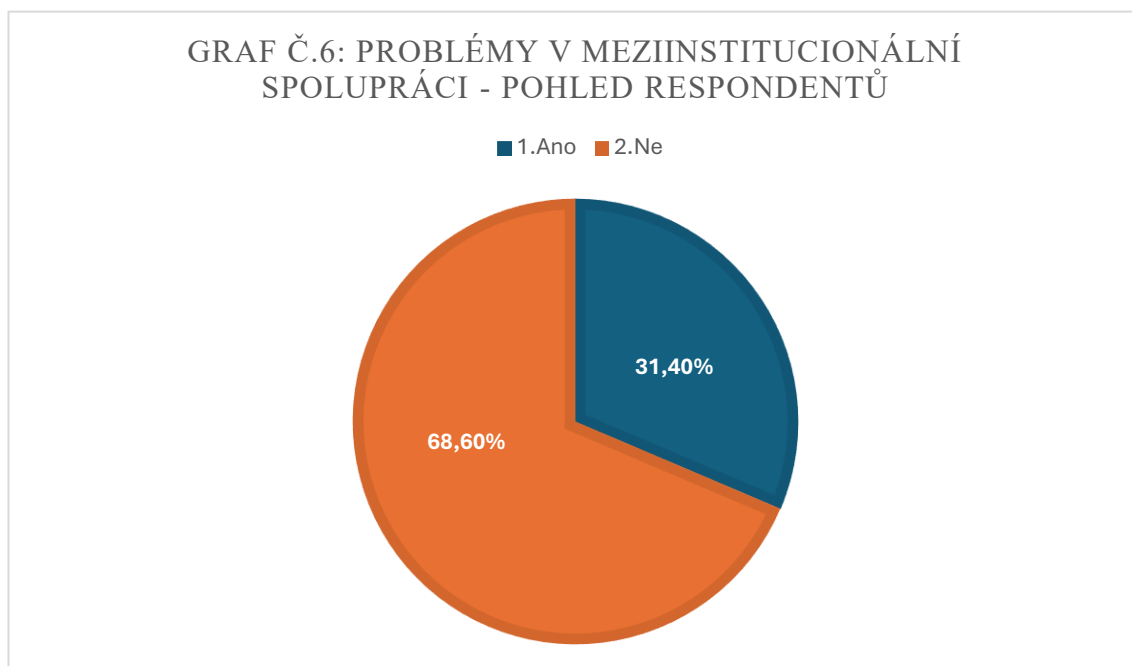
poradenství, krizovou intervenci a psychosociální podporu přesahující rámec policejního zásahu.

Shodně 57,1 % respondentů deklarovalo spolupráci s poskytovateli zdravotních služeb a se soudy v souvislosti s předběžnými opatřeními. Spolupráce se zdravotnickými zařízeními je nezbytná zejména pro zajištění lékařského ošetření oběti a současně pro dokumentaci zranění jako důkazního prostředku pro další řízení. Se soudy se typicky realizuje v souvislosti s návrhy na vydání předběžného opatření podle § 76b zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, resp. § 400 a násl. zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, která mohou poskytnout dlouhodobější ochranu ohrožené osobě nad rámec krátkodobého institutu vykázání.

Z grafického znázornění je patrné, že spolupráce s intervenčními centry a orgány sociálně-právní ochrany dětí dosahuje velmi vysoké úrovně, což koresponduje s jejich zákonem stanovenou rolí v systému ochrany obětí domácího násilí. Nižší míra spolupráce se zdravotnickými zařízeními může souviset se skutečností, že nikoli každý případ domácího násilí vyžaduje aktivní zapojení tohoto subjektu.

12. Vnímáte v této spolupráci nějaké nedostatky?

35 odpovědí

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že převážná většina respondentů nevnímá v meziinstitucionální spolupráci při řešení případů domácího násilí žádné zásadní nedostatky. Tento údaj svědčí o tom, že stávající model spolupráce mezi Policií ČR a dotčenými subjekty je v policejní praxi hodnocen jako převážně funkční a odpovídající požadavkům aplikační praxe. Současně však více než čtvrtina dotazovaných existenci určitých nedostatků potvrzuje, což naznačuje, že ani přes celkově pozitivní hodnocení nelze meziinstitucionální spolupráci považovat za zcela bezproblémovou.

Zjištěné údaje korespondují s výsledky předchozí otázky, kde spolupráce s intervenčními centry a orgány sociálně-právní ochrany dětí dosahovala velmi vysoké míry saturace, zatímco spolupráce se soudy a zdravotnickými zařízeními vykazovala hodnoty nižší.

Z hlediska hlavního cíle práce výsledky potvrzují, že právní rámec meziinstitucionální spolupráce je v praxi uplatňován v zásadě bez systémových obtíží. Z hlediska vedlejšího cíle identifikovaný podíl respondentů vnímajících nedostatky představuje relevantní podnět pro hlubší analýzu konkrétních problémových aspektů a formulaci návrhů na další zkvalitnění koordinace mezi jednotlivými subjekty participujícími na ochraně obětí domácího násilí.

13. Pokud ano, jaké?

11 odpovědí

Respondenti, kteří v předchozí otázce deklarovali existenci nedostatků v meziinstitucionální spolupráci, byli následně požádáni o jejich bližší specifikaci. Z otevřených odpovědí bylo identifikováno několik opakujících se problémových okruhů.

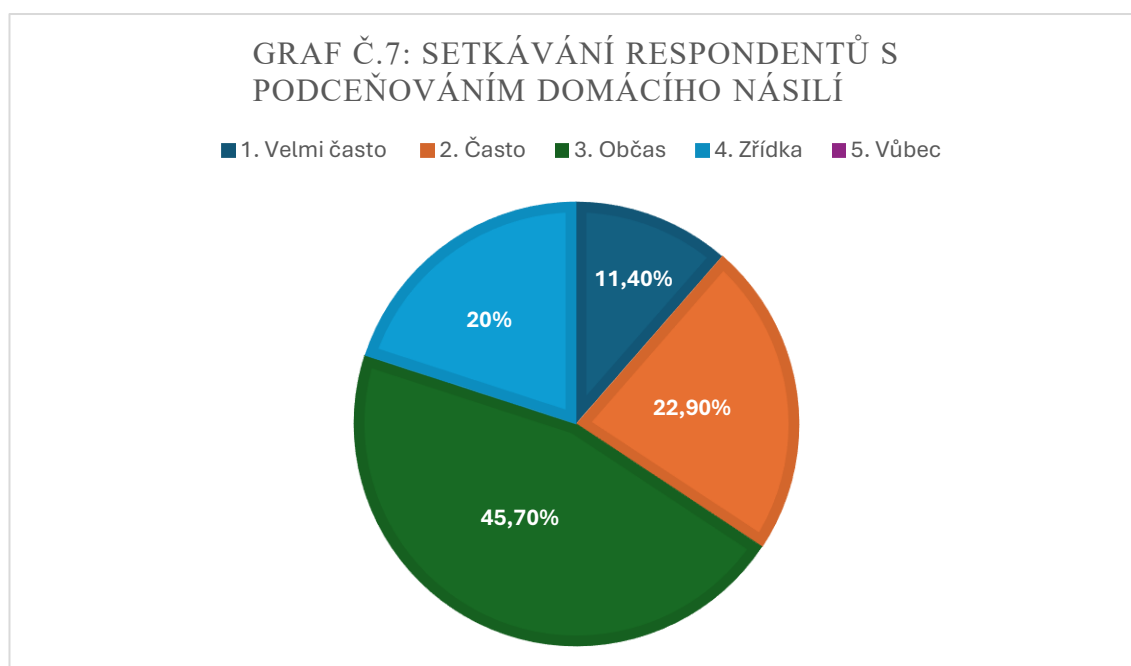
Jako nejčastěji zmiňovaný nedostatek se ukázala komunikace a předávání informací mezi jednotlivými subjekty. Respondenti poukazují zejména na nedostatečnou výměnu informací mezi institucemi. Každá instituce si vede vlastní záznamy, které nejsou vzájemně propojeny, což vede k roztříštěnosti informací a nutnosti obětí opakovaně vypovídat svůj příběh různým subjektům, čímž dochází k nežádoucí sekundární viktimizaci. S tímto deficitem úzce souvisí i absence jednotného case managementu, v jehož důsledku žádný ze zapojených subjektů nedisponuje komplexním přehledem o vývoji případu.

Dalším opakovaně zmiňovaným problémem je časová dostupnost a kapacita návazných služeb. Respondenti upozorňují na prodlevu mezi formálním oznámením intervenčního centru a reálným kontaktem s obětí, která je v mezidobí opětovně vystavena tlaku násilné osoby či její rodiny. Nad rámec bezprostřední spolupráce při řešení incidentů respondenti upozorňují na absenci systematické prevence ve spolupráci se školami a komunitními centry a na chybějící psychologickou podporu pro zasahující policisty, u nichž opakovaný kontakt s traumatizovanými oběťmi představuje zvýšené riziko sekundární traumatizace.

Uvedená zjištění přímo naplňují vedlejší cíl bakalářské práce, jímž je identifikace nejčastějších problémů v praxi příslušníků Policie ČR při řešení domácího násilí.

14. Dochází v praxi k bagatelizaci problému ze strany obětí domácího násilí nebo jejich okolí?

35 odpovědí

Získaná data potvrzují, že bagatelizace domácího násilí představuje v policejní praxi přítomný a nikoli okrajový jev. Největší podíl respondentů (45,7 %) uvedl, že se s bagatelizací setkává občas. Dalších (22,9 %) dotazovaných se s tímto jevem setkává často a (11,4 %) dokonce velmi často, což souhrnně představuje více než třetinu respondentů (34,3 %), kteří vnímají bagatelizaci jako opakující se problém. Pouze (20 %) respondentů

deklarovalo, že se s bagatelizací setkává zřídka, přičemž žádný z dotazovaných neuvedl odpověď „vůbec“. Celkově se tak s tímto jevem v určité míře setkává (80 %) respondentů.

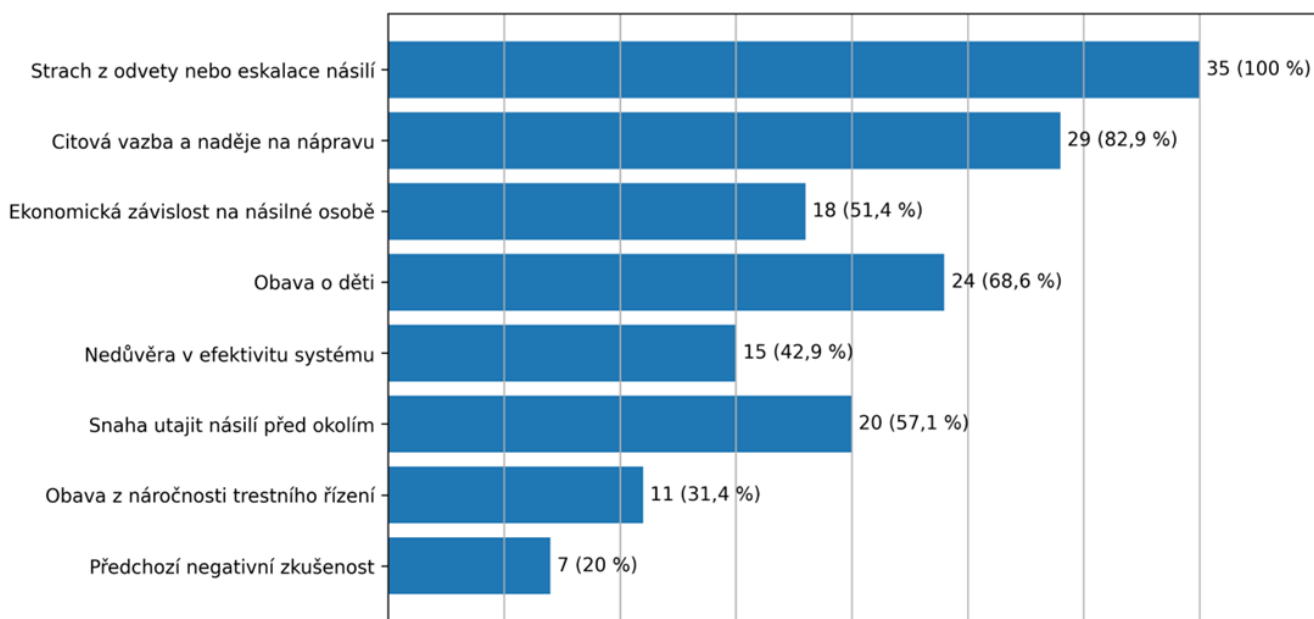
Oběti často pod tlakem násilné osoby, rodiny či v důsledku studu a obav ze stigmatizace své zranění a rizika zlehčují, případně svou výpověď v průběhu řízení mění, což zásadně komplikuje práci orgánů činných v trestním řízení. Významný je rovněž podíl bagatelizace ze strany okolí oběti, které může situaci vnímat jako soukromou záležitost rodiny, do níž nemá být zasahováno. Tento postoj může oběť utvrzovat v přesvědčení, že její situace není natolik závažná, aby vyžadovala zásah orgánů veřejné moci.

Ve vztahu k vedlejšímu cíli bakalářské práce lze konstatovat, že bagatelizace domácího násilí ze strany obětí a jejich okolí představuje jeden z významných identifikovaných problémů, s nimiž se příslušníci Policie ČR při výkonu služby opakovaně potýkají. Toto zjištění podtrhuje potřebu systémových opatření zaměřených nejen na vzdělávání zasahujících policistů v oblasti citlivé komunikace s obětí, ale rovněž na celospolečenskou osvětu směřující k překonání předsudků obětí a zvýšení povědomí o závažnosti domácího násilí jako celospolečenského problému.

15. Jaké jsou podle Vás důvody, proč oběti odmítají s Policií ČR spolupracovat?

35 odpovědí

Graf č.8: Bariéry v součinnosti obětí domácího násilí s Policií ČR

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že příčiny odmítání spolupráce obětí domácího násilí s orgány činnými v trestním řízení jsou podmíněny více faktory. Všichni respondenti identifikovali jako primární důvod strach z odvety nebo eskalace násilí.

Citovou vazbu a naději na nápravu násilné osoby uvedlo 82,9 % respondentů. Tento poznatek odráží cyklickou povahu domácího násilí, kdy období klidu a projevů lítosti ze strany agresora v oběti vyvolávají naději na změnu. Obavu o děti deklarovalo 68,6 % dotazovaných, přičemž oběti se obávají zejména možnosti odebrání dětí z péče nebo jejich vystavení traumatizujícímu řízení. Snahu utajit násilí před okolím uvedlo 57,1 % respondentů, což poukazuje na přetrvávající společenské stigma spojené s domácím násilím.

Ekonomickou závislost na násilné osobě označilo 51,4 % respondentů, neboť ukončení vztahu či jeho medializace prostřednictvím trestního řízení představuje pro finančně závislou oběť riziko ztráty bydlení a prostředků k obživě. Nedůvěru v efektivitu systému uvedlo 42,9 % dotazovaných. Obavu z náročnosti trestního řízení deklarovalo 31,4 % respondentů a předchozí negativní zkušenost s orgány činnými v trestním řízení 20 % dotazovaných.

Uvedená zjištění naplňují vedlejší cíl práce, jímž je identifikace překážek v ochraně obětí. Z výsledků vyplývá, že příčiny nespolupráce zahrnují faktory psychologické (strach, citová vazba), sociální (stigma, ekonomická závislost) i systémové (nedůvěra v instituce).

16. Pokud byste mohl/a změnit jednu jedinou věc v současném systému řešení domácího násilí ze strany Policie ČR, ať už v oblasti legislativy, vzdělávání, materiálního vybavení nebo spolupráce s dalšími institucemi, co by to bylo a proč?

35 odpovědí

Získané odpovědi jsou obsahově bohaté a při jejich analýze lze identifikovat několik opakujících se tematických okruhů.

Nejčastěji zmiňovaným legislativním podnětem je prodloužení doby vykázání násilné osoby ze společného obydlí. Více respondentů shodně poukazuje na to, že stávající čtrnáctidenní lhůta je v praxi nedostatečná a obětem neposkytuje dostatek času

k zajištění právní pomoci, psychickému zpracování situace ani k přijetí rozhodnutí o dalším postupu. Respondenti navrhují její prodloužení na 30 dní. Respondenti kritizovali rovněž dobu, kterou soud potřebuje na vydání předběžného opatření. Konkrétně navrhli, aby byla zavedena povinnost soudu rozhodnout o předběžném opatření nejpozději do 48 hodin poté, co obdrží doporučení od policie.

Objevil se také podnět k zavedení povinného protokolu spolupráce mezi policií a zdravotnickými zařízeními, na jehož základě by lékaři byli povinni oznamovat zranění typická pro domácí násilí. Respondenti dále doporučili zavedení speciálního postupu při opakovaných výjezdech policistů ke stejné rodině, který by zajistil včasné rozpoznání vzorce chronického násilí a umožnil přijetí účinnějších ochranných opatření.

Druhým výrazným okruhem jsou návrhy směřující ke zlepšení koordinace mezi dotčenými institucemi. Opakovaně se objevuje požadavek na zavedení jednotného sdíleného informačního systému přístupného Policii ČR, OSPOD, soudům a intervenčním centrům, který by odstranil fragmentaci informací a zpožděné předávání klíčových poznatků. S tímto úzce souvisí návrh na zavedení pozice case managera, tedy jednoho koordinátora sledujícího případ oběti napříč všemi institucemi od prvního výjezdu až po pravomocný rozsudek. Zazněl rovněž podnět k zavedení povinných interdisciplinárních konferencí u závažných případů s dětmi a k posílení 24hodinové dostupnosti intervenčních center.

Třetím tematickým okruhem jsou návrhy týkající se vzdělávání policistů. Respondenti požadují specializovaná praktická školení zaměřená na komunikaci s oběťmi a rozpoznání psychického násilí, a to zejména na menších odděleních, kde je přístup ke specializované přípravě omezený. Zazněl rovněž návrh na zavedení povinného mentoringu pro mladé policisty a na povinnou psychologickou supervizi pro příslušníky pravidelně řešící případy domácího násilí. Jeden ze zkušených respondentů přitom upozorňuje na hlubší problém spočívající v kultuře uvnitř policie.

Respondenti poukazují rovněž na nedostatečné personální obsazení hlídek, které limituje prostor pro důkladnou práci s případy a náročnou komunikaci s oběťmi. Opakovaně je zmiňována i nedostatečná kapacita a geografická dostupnost intervenčních center, která jsou soustředěna převážně ve městech, přičemž domácí násilí se vyskytuje i ve venkovských oblastech. Zazněl rovněž požadavek na zvýšení státního financování

neziskových organizací pracujících s oběťmi a na zavedení speciálních výslechových místností na všech odděleních jako standardu, nikoli výjimky.

V neposlední řadě respondenti upozorňují na potřebu systémové prevence, a to jak ve formě povinné výchovy o domácím násilí na základních a středních školách, tak prostřednictvím zvýšení informovanosti veřejnosti o možnostech a limitech policejního zásahu. Pouze čtyři respondenti z celkového počtu dotazovaných uvedli, že současný systém považují za plně vyhovující nebo bez zjevných nedostatků.

Získané odpovědi přímo naplňují vedlejší cíl bakalářské práce, jímž je identifikace nejčastějších problémů v praxi policistů a formulace návrhů opatření ke zlepšení postupů Policie ČR a zvýšení ochrany obětí domácího násilí. Navržené změny se přitom dotýkají všech oblastí zmíněných v zadání otázky, tedy legislativy, vzdělávání, materiálního zabezpečení i meziinstitucionální spolupráce, a vytvářejí tak komplexní podklad pro závěrečná doporučení formulovaná v rámci této práce.

6. Návrhy opatření a doporučení

Zkoumání praktické činnosti Policie České republiky při řešení případů domácího násilí vedle teoretické analýzy právního rámce umožnilo identifikovat konkrétní oblasti, v nichž je zapotřebí intervence vedoucí k efektivnější ochraně obětí a optimalizaci policejních postupů. Jednotlivá zjištění vyplývající z dotazníkového šetření realizovaného v praktické části, práce se dotýkají všech relevantních sfér, které souhra institucí a právního rámce zahrnují – legislativy, vzdělávacího systému, materiálního zabezpečení a meziinstitucionální spolupráce. Jejich zhodnocení vytváří podklad pro komplexní systém doporučení, jež jsou formulovány s ohledem na hlavní cíl práce spočívající v hodnocení postupu Policie České republiky a na cíl vedlejší, kterým je identifikace problémů a formulace konkrétních opatření vedoucích ke zvýšení ochrany obětí domácího násilí.

6.1. Legislativní opatření – prodloužení a zefektivnění institutu vykazování

Nejčastěji artikulovaným legislativním problémem, který respondenti identifikovali, je nedostatečná délka zákonné lhůty pro vykazování pachatele ze společného obydlí dle § 44 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Současná čtrnáctidenní lhůta, kterou je možno prodloužit pouze na základě návrhu ohrožené osoby na vydání předběžného opatření podle zákona o zvláštních soudních řízeních, se v praxi ukazuje jako nedostačující. Respondenti poukazují na to, že tato lhůta nestačí k zajištění právní pomoci oběti, realizaci hledání náhradního bydlení, vytvoření bezpečného zázemí a zejména k překonání psychické závislosti na pachateli, která se formuje v důsledku dlouhodobého cyklu násilného vztahu a jeho psychologickým mechanismům.

S ohledem na výše uvedené je na místě doporučit prodloužení této lhůty minimálně na třicet dnů, což by oběti poskytlo adekvátní časový prostor pro realizaci nezbytných kroků vedoucích k dlouhodobé ochraně. V návaznosti na toto opatření se jeví jako zásadní zavedení systematické kontroly dodržování podmínek vykazování v průběhu celé doby jeho trvání. Policie České republiky v současnosti nedisponuje dostatečnými personálními kapacitami pro provádění pravidelných kontrol u vykázaných osob, což vytváří legislativní mezeru mezi formálním vykazováním a jeho reálným vynucením. Jako korektivní opatření by mohlo přispět zvýšení personálního obsazení útvarů

odpovědných za dohled nad dodržováním podmínek vykazání, případně zavedení technických prostředků monitoringu, mimo jiné ve formě elektronického monitorování v závažnějších případech.

6.2. Zlepšení meziinstitucionální spolupráce – systémová opatření

Další kategorie návrhů se vztahuje ke zlepšení koordinace mezi jednotlivými institucemi participujícími na ochraně obětí domácího násilí. Respondenti opakovaně poukazovali na fragmentaci informací, kterou způsobuje skutečnost, že každá instituce si vede vlastní záznamy, které nejsou vzájemně propojeny. Tato situace vede k rozptýlenosti relevantních informací a k nutnosti obětí opakovaně vykládat „svůj příběh“ různým subjektům, což je spojeno s nežádoucí sekundární viktimizací. Jako primární doporučení se nabízí zavedení jednotného sdíleného informačního systému, který by byl přístupný Policii České republiky, OSPOD, soudům a intervenčním centrům, a umožnil by efektivní výměnu klíčových informací. S tímto opatřením úzce souvisí doporučení na zavedení institutu „*police case managera*“, tedy jednotného koordinátora sledujícího případ oběti napříč všemi institucemi od prvního výjezdu policejní hlídky až po pravomocné rozhodnutí soudu.

Takový systém by zajistil kontinuitu péče a umožnil by lépe koordinovat jednotlivé intervence. Respondenti dále navrhovali zavedení povinných interdisciplinárních konferencí v případech domácího násilí se závažnými následky, zejména v případech přítomnosti dětí, které by umožnily všem zainteresovaným subjektům podrobněji vyhodnotit situaci a přijmout koordinované rozhodnutí. V neposlední řadě se respondenti shodli na potřebě posílení dvaceti čtyřhodinové dostupnosti intervenčních center, která jsou v současnosti soustředěna především v městech, přestože domácí násilí se vyskytuje rovněž ve venkovských oblastech.

6.3. Vzdělávací systém a odborná příprava příslušníků Policie České republiky

Třetí tematickou oblast, kterou respondenti vyzdvihli, tvoří vzdělávací systém pro příslušníky Policie České republiky. Větší část respondentů absolvovala speciální školení zaměřené na komunikaci s oběťmi a práci s metodou SARA DN, což svědčí o systematickém přístupu Policie ČR k odborné přípravě. Přestože respondenti školení převážně hodnotili pozitivně, zároveň formulovali konkrétní návrhy na jeho zlepšení. Respondenti požadují rozšíření dostupnosti takových školení na všechny příslušníky, kteří se v praxi s případy domácího násilí setkávají, a to zejména na menších odděleních, kde je přístup ke speciálně zaměřené přípravě omezený.

Doporučením je zavedení povinného mentoringu pro mladé policisty a povinné psychologické supervize pro příslušníky, kteří pravidelně řeší případy domácího násilí. Respondenti upozornili na potřebu většího zastoupení praktických modelových situací, simulací a případových studií vycházejících z reálných kauz v rámci policejního výcviku, neboť současné modelové situace podle jejich vyjádření plně neodráží komplexnost reálných zásahů, při nichž je nezbytné zvládat komunikaci s traumatizovanou obětí, přítomnost zraněných dětí a agresivní chování pachatele. Respondenti doporučili také zavedení systému periodické aktualizace školení tak, aby reflektovala nové poznatky kriminalistické praxe a aktuální judikaturu.

6.4. Zlepšení podmínek pro kvalitní služby – personál a vybavení

Čtvrtou kategorií identifikovaných nedostatků je neadekvátní materiální vybavení hlídkových vozů a nedostatečný počet policistů v jednotkách Policie ČR. Respondenti konsistentně poukazovali na skutečnost, že současný obsazení personálu v hlídkách znesnadňuje provedení důkladného šetření a kvalitní komunikaci s oběťmi domácího násilí.

Z hlediska řešení tohoto deficitu vyplynulo doporučení na navýšení a stabilizaci počtu policistů v základních hlídkách, které představují první kontaktní bod s oběťmi. To by mělo umožnit kvalitnější a systematictější přístup k řešení případů domácího násilí.

V oblasti materiálního zabezpečení respondenti zdůraznili absenci speciálních výslechových místností na jednotlivých útvarech. Standardizace těchto místností na všech odděleních – nikoliv jako výjimka, nýbrž jako nezbytná součást vybavení – by přispěla k provádění bezpečnějších a diskrétnějších výslechů v prostředí minimalizujícím riziko sekundární viktimizace obětí.

6.5. Systémová prevence domácího násilí

V neposlední řadě respondenti artikulovali potřebu zavedení systémové prevence domácího násilí na úrovni celé společnosti. Konkrétně doporučili prostřednictvím povinného vzdělávacího programu poskytnout detailnější informace o domácím násilí na základních a středních školách, aby se zvýšilo povědomí mladé generace o závažnosti tohoto problému a umožnilo včasné rozpoznání jeho příznaků.

Paralelně s tím se jeví jako vhodné zavedení speciálního postupu při opakovaných výjezdech policie ke stejné rodině, který by umožnil včasné rozpoznání chronického násilí a přijetí účinnějších ochranných opatření. Respondenti dále doporučili zavedení povinného protokolu spolupráce mezi policií a zdravotnickými zařízeními, na jehož základě by lékaři byli povinni oznamovat znaky typické pro domácí násilí. V rámci systemických opatření respondenti také navrhovali zvýšení informovanosti veřejnosti o možnostech a limitech policejního zásahu prostřednictvím cílených komunikačních kampaní, což by mohlo přispět k překonání stigma spojeného s domácím násilím a zvýšení ochotou obětí hledat pomoc.

Na základě zjištěných nedostatků a navržených opatření lze konstatovat, že účinná ochrana obětí domácího násilí vyžaduje komplexní přístup zahrnující modernizaci právního rámce, systematické vzdělávání pracovníků, dostatečné personální a materiální zdroje, funkční meziinstitucionální spolupráci a celospolečenské povědomí.

Z provedené analýzy vyplývá, že právní úprava ochrany obětí domácího násilí je v zásadě adekvátní. Identifikované problémy se netýkají legislativy samotné, ale spíše její praktické aplikace a koordinace mezi institucemi. Zavedení navržených opatření by mělo zlepšit funkčnost systému ochrany obětí a lépe naplnit účel stávajících právních předpisů.

Závěr:

Zkoumání postupu Policie České republiky při řešení případů domácího násilí, realizované kombinací teoretické analýzy právního rámce a kvantitativním výzkumem mezi příslušníky Policie České republiky, umožnilo identifikovat jeho hlavní silné stránky i nedostatky a konkrétní kroky k posílení účinnosti systému. Cílem této práce bylo zhodnocení právního rámce a jeho praktického uplatnění v rámci postupu policejního orgánu při řešení případu domácího násilí. Výsledky naznačují, že právní úprava upravující tuto problematiku je v praxi obecně vnímána jako funkční, avšak její realizace se setkává s konkrétními praktickými a systémovými nedostatky.

Zásadním poznatkem tohoto výzkumu je zjištění, že hlavní problémy při ochraně obětí domácího násilí nespočívají primárně v samotné legislativě, nýbrž v jejích praktických limitech a nedostatečné koordinaci mezi jednotlivými subjekty systému. Nespoluprací obětí, vycházející z hluboko zakořeněného strachu a citové závislosti na pachateli, zůstává kritickou překážkou, kterou nelze řešit pouze právními nástroji. Toto zjištění podtrhuje, že účinná ochrana vyžaduje celistvý přístup, zahrnující nejen právní i bezpečnostní intervenci, ale rovněž podporu psychosociální a dlouhodobě orientovanou prevenci.

Doporučení formulovaná v praktické části práce, od prodloužení lhůty vykazání přes zavedení jednotného informačního systému až po rozšíření dostupnosti odborného školení a systémové prevence, představují konkrétní kroky k posílení účinnosti systému. Jejich zavedení by mohlo přispět k posílení provázanosti současného přístupu a k vytvoření skutečně funkční meziinstitucionální spolupráce, v níž budou informace a péče o oběť koordinovány nikoliv na základě korporativních zájmů jednotlivých institucí, ale s ohledem na kontinuitu a efektivitu ochrany.

Všechny cíle stanovené v projektu bakalářské práce byly v průběhu jejího zpracování úspěšně naplněny. Naplnění stanoveného hlavního cíle, tedy zhodnocení právního rámce a jeho praktického uplatnění, bylo dosaženo kombinací analýzy právní úpravy, dotazníkového šetření mezi 35 příslušníky Policie ČR a analýzou čtyř kasuistik konkrétních případů demonstrujících reálné aplikační postupy.

Vedlejší cíl, identifikace problémů v policejní praxi a formulace opatření, byl naplněn analýzou odpovědí policistů, jež odkryly bariéry v meziinstitucionální

komunikaci, nedostatečné kapacity a psychologické faktory omezující spolupráci obětí. Tímto způsobem se podařilo transformovat teoretické poznatky právní vědy do konkrétních, prakticky využitelných doporučení, která jsou předložena jako podklad pro koncepční řešení v oblasti ochrany obětí domácího násilí na úrovni Policie České republiky i legislativního procesu.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. CONWAY, Hellen L. *Domáci násilí: příručka pro současné a potencionální oběti se zákonem č. 135/2006 Sb. platným od 1. ledna 2007. 1. vydání.* Praha: Albatros, 2007. ISBN 978-80-00-01550-7.
2. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Domáci násilí: nebezpečné rodinné vztahy ve 21. století.* Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, sro, 2020. ISBN 978-80-7380-806-8.
3. ČÍRTKOVÁ, Ludmila, 2009. *Forenzní psychologie. 2.vydání.* Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978–80-7380-213-4.
4. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie. 3., upravené vydání.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, ISBN 978-80-7380-461-9
5. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky: [domáci násilí, stalking, predikce násilí]. 1. vydání.* Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2207-8.
6. ČECH, Ondřej. *Domáci násilí z pohledu pracovníků v oblasti sociálních služeb.* České Budějovice: Theia, 2011. ISBN 978-80-904854-0–2.
7. DIANIŠKA, Gustáv, Tomáš STRÉMY a Martina VRÁBLOVÁ a kol. *Kriminológia.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2022. ISBN 978-80-7380-891-4.
8. FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL a kol. *Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475–1720). Komentář. 2. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-869-6.
9. GRÍVNA, Tomáš a kol. *Oběti trestných činů. 2. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-793-4.
10. HULMÁK, Milan a Milana HRUŠÁKOVÁ. *Nesnesitelnost společného bydlení manželů či rozvedených manželů.* In: HRUŠÁKOVÁ, Milana, Zdeňka KRÁLÍČKOVÁ a Lenka WESTPHALOVÁ a kol. *Občanský zákoník II. Rodinné právo. Komentář. 1. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-503-9.
11. HULMÁK, Milan a Milana HRUŠÁKOVÁ. *Nesnesitelnost společného bydlení manželů či rozvedených manželů.* In: HRUŠÁKOVÁ, Milana, Zdeňka KRÁLÍČKOVÁ a Lenka WESTPHALOVÁ a kol. *Občanský zákoník II. Rodinné právo. Komentář. 2. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-795-8.
12. JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část a zvláštní část. 9. aktualizované vydání.* Praha: Leges, 2025. ISBN 978-80-7502-799-3.
13. JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou. 9. aktualizované vydání.* Praha: Leges, 2022. ISBN 978-80-7502-637-8.

14. JEMELKA, Luboš a Pavel VETEŠNÍK. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich; Zákon o některých přestupcích: komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2025. ISBN 978-80-7400-992-1
15. KOKEŠ, Martin a Michal RYŠKA. In: PETROV, Jan, Michal VÝTISK, Vladimír BERAN a kol. Občanský zákoník: komentář. 2. vydání (3. aktualizace) [online]. Praha: C. H. Beck, 2024. ISBN 978-80-7400-747-7.
16. MATES, P.; SLABÝ, A.; ŠKODA, J.; ŠMERDA, R.; VAVERA, F. Zákon o policii s komentářem. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1.
17. PAPRSTEINOVÁ, Lucie; NAVRÁTILOVÁ, Jiřina a BOTEK, Libor. In: *Domácí násilí: příručka (nejen) pro pastorační pracovníky*. Orientace (Karmelitánské nakladatelství). V Praze: Karmelitánské nakladatelství, 2019, ISBN 978-80-7566-149-4.
18. STOČESOVÁ, Veronika; ČÁP, David. Psychoterapeutická práce s původci domácího násilí. 1. vydání. Praha: Portál, 2020. ISBN 978-80-262-1655-1.
19. ŠÁMAL, Pavel a Michaela ŠÁMALOVÁ. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník: komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023. ISBN 978-80-7400-893-1.
20. ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ NADĚŽDA. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-690-2.
21. ŠTEINBACH, Miroslav. Zákon o Policii České republiky: komentář. 2, § 40. vydání. Praha: Wolters Kluwer. 2024. ISBN 978-80-7676-830-7
22. ŠUBRT, M. Domácí násilí a vykazání. Trestní právo. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2011. ISSN 1211-2860.
23. VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky: komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-543-5.
24. VETEŠNÍK, Pavel a Luboš JEMELKA. Zákon o obecní policii: komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-729-3.
25. VOŇKOVÁ, Jiřina a Ivana Spoustová. Domácí násilí z pohledu žen a dětí. 3. Praha: proFem, 2016. ISBN 978-80-90 4564-5-7.

Elektronické zdroje

1. USNESENÍ PŘEDSEDNICTVA ČESKÉ NÁRODNÍ RADY č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky. In: *Zákony pro lidi* [online]. © AION CS, s.r.o. [cit. 2026-06-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.
2. ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).
3. ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.
4. ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
5. ČESKO. Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů.
6. ČESKO. Zákon č. 78/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony v souvislosti s potíráním domácího násilí.
7. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2014, sp. zn. 6 Tdo 1012/2014.
8. Rozhodnutí Nejvyššího soudu publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 23/2007.
9. Rozhodnutí Nejvyššího soudu publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 20/1984-I.
10. Rozhodnutí Nejvyššího soudu publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 20/2006.

Seznam zkratek

PČR – Policie České republiky

ČR – Česká republika

TZ – trestní zákoník

TŘ – trestní řád

ObčZ – občanský zákoník

OSPOD – Orgán sociálně – právní ochrany dětí

IC – Intervenční centrum

SARA DN – Spousal Assault Risk Assessment – standardizovaný nástroj pro hodnocení rizika domácího násilí

GPS – Global Positioning System

Seznam tabulek a grafů

Graf č. 1: Frekvence setkávání s případy domácího násilí

Graf č. 2: Překážky při řešení případů domácího násilí

Graf č. 3: Podíl respondentů se zkušeností se školením SARA DN

Graf č. 4: Počet respondentů se zkušeností s recidivou domácího násilí

Graf č. 5: Spolupracující subjekty v řešení případů domácího násilí

Graf č. 6: Problémy v meziinstitucionální spolupráci – pohled respondentů

Graf č. 7: Setkávání respondentů s podceňováním domácího násilí

Graf č. 8: Bariéry v součinnosti obětí domácího násilí s Policií ČR

Seznam příloh

Příloha I: Analýza kazuistiky č.1

Příloha II: Analýza kazuistiky č.2

Příloha III: Analýza kazuistiky č.3

Příloha IV: Analýza kazuistiky č.4

Příloha V: Dotazník k bakalářské práci

Přílohy

Příloha I: Analýza kazuistiky č.1

Kazuistika č.1. – tyran

Popis kazuistiky č.1

Pachatel O.S. se dlouhodobě dopouštěl psychického a fyzického týrání své manželky R.S. a nezletilého syna. Násilné jednání vůči manželce probíhalo zpočátku přibližně jednou měsíčně a mělo formu verbálních útoků a výhrůžek usmrcením pro případ oznámení násilí. Postupně docházelo k eskalaci jak do intenzity, tak do četnosti. Nejméně od roku 2011 k útokům docházelo až třikrát týdně, přičemž pachatel přešel k fyzickému napadání, zejména pod vlivem alkoholu. K nejzávažnějšímu incidentu došlo v noci ze 13. na 14. července 2011, kdy pachatel poškozenou napadal po dobu několika hodin. Poškozená opakovaně ztrácela vědomí a nebyla schopna samostatné chůze. Při pokusu o útěk ji pachatel násilím vrátil zpět do bytu a v napadání pokračoval. Poškozená utrpěla mnohočetná poranění po celém těle a byla převezena zdravotnickou záchranou službou k hospitalizaci. Šetřením bylo dále zjištěno, že pachatel nejméně od roku 2009 do července 2011 fyzicky napadal rovněž nezletilého syna. Zpočátku jednou za dva měsíce, v závěrečném období i několikrát denně. Nezletilý byl současně vystaven psychickému týrání, neboť byl opakovaně přítomen násilnému jednání otce vůči matce. K závažnému poranění nezletilého nedošlo.

Analýza kazuistiky č.1

Dne 14. července 2011 v 8:32 hod. bylo na tísňovou linku Policie České republiky přijato oznámení souseda. V 9:40 hod. hlídka Policie České republiky na místě kontaktovala oznamovatele a přistoupila k prověření oznámení. Při kontaktu s O.S. se bránil vstupu hlídky do obydlí a jako původce krevních stop označil svého psa. Od dveří bytu však byly viditelné krevní stopy vedoucí do koupelny a z bytu byl slyšitelný pohyb dalších osob. Hlídka Policie České republiky verzi O.S. neuvěřila, neboť rozsah a charakter krevních stop neodpovídaly tvrzení o poranění zvířete. Z důvodné obavy o život a zdraví osob v bytě hlídka v souladu s § 40 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, vstoupila do obydlí a trvala na osobním kontaktu s manželkou. Při

prvním kontaktu R.S. uvedla, že spadla ze schodů, avšak po dalším rozhovoru popsala, že je dlouhodobě vystavena domácímu násilí.

Na základě zjištěného stavu, zejména přítomnosti mnohočetných poranění na těle poškozené a zranění různého stáří svědčících o dlouhodobém násilí, vyhodnotila hlídka Policie České republiky situaci jako případ domácího násilí. Poškozená R.S. byla převezena zdravotnickou záchrannou službou k ošetření a hospitalizaci. Podezřelý O.S. byl na místě zadržen v souladu s § 76 odst.1 zákona č. 141/196 Sb., trestního řádu, a eskortován do policejní cely. Bylo provedeno ohledání místa činu podle § 113 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu (dále jen trestní řád) včetně pořízení fotodokumentace. Po převozu do nemocnice a zadržení podezřelého zůstal v bytě nezletilý syn. Následně byla v souladu s § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, zajištěna součinnost s příslušným orgánem sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“). Péče o nezletilého byla zajištěna prostřednictvím jeho zletilé sestry L. S.

Příslušníci Policie České republiky následně provedli šetření v nemocnici v Brně, kde byla poškozená hospitalizována, a dotazovali se ošetřujícího lékaře ke stavu poškozené. Lékaři identifikovali zranění různého stáří, což představovalo významný indikátor opakovaného dlouhodobého násilí. K poškozené R. S. byl přizván technik skupiny kriminalistické techniky, který provedl fotodokumentaci jejích zranění. Následně bylo provedeno ohledání těla poškozené podle § 114 trestního řádu. Poškozená byla poučena o svých procesních právech, byl s ní sepsán protokol o trestním oznámení. V souladu s § 8b odst. 5 trestního řádu bylo provedeno zproštění mlčenlivosti zdravotnických pracovníků za účelem získání zdravotnické dokumentace.

Podezřelý O. S. byl vyslechnut v souladu s § 76 odst. 3 trestního řádu a pro další řízení si zvolil obhájce.

Na základě shromážděných důkazů bylo vydáno usnesení o zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 trestního řádu, a to pro zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1 a odst. 2 písm. d) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále jen „trestní zákoník“), a pro zločin týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1 a odst. 2 písm. d) trestního zákoníku. Usnesení bylo řádně doručeno obviněnému O. S. i jeho obhájci. V průběhu přípravného řízení došlo ke změně obhájce. Jelikož se jednalo o případ nutné obhajoby ve smyslu § 36 trestního řádu, byl obviněnému ustanoven obhájce Městským soudem. Výslech poškozené R. S. jako svědkyně podle § 164 trestního řádu

byl proveden v nemocnici za účasti obhájce obviněného, čímž byla zajištěna procesní využitelnost tohoto důkazu v hlavním líčení.

Nezletilému poškozenému byl podle § 45 trestního řádu ustanoven opatrovník. Policejní orgán následně podle § 105 trestního řádu vyžádal vypracování znaleckých posudků z odvětví soudního lékařství, psychologie podle § 118 trestního řádu a psychiatrie ke zkoumání duševního stavu obviněného O. S. podle § 116 trestního řádu.

Prostřednictvím oddělení kriminalistické techniky a expertiz byly zajištěny odběry a analýzy krevních stop nalezených na chodbě bytového domu a v bytě rodiny S. z hlediska biologického i genetického, a to za účelem prokázání, že zajištěná krev náleží poškozené R. S. V rámci přípravného řízení byly dále opatřeny zprávy o pověsti obviněného, výpis z rejstříku trestů a lékařské zprávy dokumentující zranění poškozené.

Státní zástupce podal návrh na vzetí obviněného O.S. do vazby. Důvody vazby v daném případě spočívají zejména v obavě z působení na dosud nevyslechnuté svědky (vazba koluzní dle § 67 písm. b) trestního řádu) a v obavě z opakování trestné činnosti (vazba předstižná dle § 67 písm. c) trestního řádu).

Rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 15. 3. 2012 byl obžalovaný O. S. uznán vinným ze zločinu týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1 a odst. 2 písm. d) trestního zákoníku, ze zločinu týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1 a odst. 2 písm. d) trestního zákoníku a z pokusu zločinu těžké újmy na zdraví podle § 21 odst. 1 k § 145 odst. 1 trestního zákoníku. Byl mu uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v délce čtyř let a šesti měsíců se zařazením do věznice s ostrahou.

- Analýza postupu PČR

Postup zasahující hlídky lze hodnotit jako profesionální. Policisté správně identifikovali znaky domácího násilí, odmítli krycí verzi pachatele i poškozené a aktivně trvali na vstupu do obydlí. Pachatel byl bezodkladně oddělen od obětí, poškozená byla zajištěna lékařskou péčí a nezletilý syn byl předán do péče blízké osoby za součinnosti OSPOD. V přípravném řízení byla uplatněna systematická důkazní strategie a PČR neomezila šetření pouze na oznámený incident, ale mapovala situaci celé rodiny, což vedlo k odhalení týrání nezletilého a rozšíření trestního stíhání.

Přes celkově velmi kvalitní postup lze identifikovat určité dílčí nedostatky. Z dostupné dokumentace nevyplývá, že bylo provedeno strukturované hodnocení rizik metodou SARA DN, přestože jeho využití představuje v případech domácího násilí standardní postup. Rovněž není výslovně zdůvodněno, proč nebyl uplatněn institut vykázání ze společného obydlí. Ačkoliv zadržení obviněného a návrh na vzetí do vazby fakticky zajistily oddělení pachatele od obětí, formální zdůvodnění nevyužití by bylo z hlediska metodické správnosti žádoucí.

V kazuistice není doloženo, že byla poškozená poučena o dostupných formách ochrany, včetně možnosti kontaktovat intervenční centrum či podat návrh na předběžné opatření dle § 76 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu. Ačkoli iniciativa k podání takového návrhu primárně náleží poškozené, role Policie ČR zahrnuje i poučovací povinnost podle § 74 zákona o Policii České republiky. Předběžné opatření by mohlo zajistit dlouhodobější ochranu.

Celkově lze postup Policie České republiky hodnotit jako efektivní, zákonný a odpovídající závažnosti případu. Policie správně kombinovala represivní i preventivní nástroje a důsledně pracovala s důkazní situací. Skutečnost, že domácí násilí v rodině S. trvalo prokazatelně nejméně sedm let bez zachycení ze strany jakékoli instituce, však poukazuje na systémové mezery v oblasti včasné detekce domácího násilí.

Příloha II: Analýza kazuistiky č.2

Kazuistika č.2. – pečovatel

- Popis kazuistiky č.2

Pachatel K.K. byl formálně ustanoven pečovatelem svého 81letého otce M.K., který byl v důsledku zdravotního stavu plně imobilní a zcela závislý na pomoci druhé osoby. Pachatel na základě této skutečnosti pobíral příspěvek na péči nejvyššího stupně dle § 11 zákona č. 108/2006 S., o sociálních službách. Péče o poškozeného byla plně v jeho rukou přibližně pět let, od smrti matky pachatele.

Pachatel se dopouštěl systematického finančního zneužívání poškozeného. Pravidelně mu vyzvedával starobní důchod, který si v plné výši ponechával pro vlastní

potřebu. Poškozený byl zcela zbaven přístupu ke svým finančním prostředkům. Souběžně docházelo k cílené sociální izolaci, kdy pachatel přibližně po dobu jednoho roku zakazoval návštěvy souseda pod záminkou ochrany před nákazou nemoci. Poškozený zcela přestal vycházet z bytu a byl odříznut od kontaktu s okolím, čímž se prohlubovala jeho závislost na pachateli. Pachatel rovněž dlouhodobě zanedbával základní péči o poškozeného. Byt se nacházel ve velmi zanedbaném a nehygienickém stavu, ložní prádlo bylo viditelně znečištěné a z bytu se šířil intenzivní zápach. Nejzávažnějším aspektem případu bylo dlouhodobé fyzické násilí. Pachatel poškozeného opakovaně napadal údery jeho vlastní francouzskou holí, a to zejména v situacích, kdy poškozený v domácnosti způsobil nehodu, například rozlítí nápoje. Toto jednání nepředstavovalo ojedinělý incident, nýbrž ustálený vzorec chování trvající nepřetržitě po dobu pěti let. Případ byl odhalen na základě oznámení ošetřujícího lékaře urgentního příjmu, který po přijetí poškozeného s mnohočetnými pohmožděninami pojal podezření na fyzické napadení jinou osobou.

Analýza kazuistiky č.2

Dne 21. dubna 2021 v 16:15 bylo na tísňovou linku Policie České republiky přijato oznámení od lékaře urgentního příjmu týkající se 81letého pacienta M. K., u nějž byly diagnostikovány mnohočetné pohmožděny nasvědčující způsobení třetí osobou. Ošetřující lékař na základě odborného posouzení oznámil podezření z domácího násilí v souladu s § 368 odst. 1 trestního zákoníku.

Šetření bylo zahájeno dne následujícího po přijetí oznámení, kdy hlídka vyjela do nemocničního zařízení a kontaktovala poškozeného M. K. Ten původně uvedl, že si zranění způsobil sám. Ošetřující lékař tuto verzi odmítl, neboť rozsah a charakter zranění nebyly s uvedeným vysvětlením slučitelné. Hlídka dále zjistila, že péči o poškozeného zajišťuje již pět let jeho syn, s nímž sdílí společné obydlí. V nemocničním zařízení bylo provedeno ohledání těla poškozeného podle § 114 trestního řádu za asistence technika kriminalistické techniky, který pořídil fotodokumentaci zranění. Poškozený byl řádně poučen o svých procesních právech a byl sepsán protokol o trestním oznámení. Zdravotníci pracovníci byli zproštěni mlčenlivosti podle § 8 odst. 5 trestního řádu za účelem zpřístupnění zdravotnické dokumentace.

Hlídka následně kontaktovala podezřelého K. K. v místě společného bydliště. Ten příslušníky do bytu nevpustil, avšak již z bezprostředního okolí vstupu byly patrný

známky nevyhovujících podmínek péče, konkrétně výrazný nepořádek, přítomnost odpadu a intenzivní zápach. Šetření v sousedních bytech nepřineslo dostatečnou součinnost ze strany obyvatel, čímž byla omezena možnost získání svědeckých výpovědí.

Poškozený byl následující den propuštěn z nemocnice a dopraven na Obvodní oddělení Policie České republiky k podání vysvětlení.

V průběhu podání vysvětlení M. K. uvedl řadu závažných skutečností dokládajících dlouhodobé domácí násilí. Poškozený popsal svou úplnou závislost na péči syna, finanční zneužívání spočívající v присvojování jeho starobního důchodu v plné výši a dlouhodobou sociální izolaci.

Po podání vysvětlení byl hlídce umožněn vstup do obydlí podle § 40 odst. 1 zákona o Policii České republiky. Zjištěný stav domácnosti vykazoval závažné nedostatky – v bytě byl přítomen nepořádek, ložní prádlo bylo znečištěné a sociální zařízení nevyhovovalo základním hygienickým požadavkům. Zjištěný stav byl v rozporu s povinnostmi K. K. jakožto pečující osoby, zejména s povinností zajistit poškozenému důstojné životní podmínky a řádnou hygienu podle § 83 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Stav byl zdokumentován za účelem prokázání dlouhodobého zanedbávání péče. Výslech dcery poškozeného potvrdil minimální kontakt s otcem a absenci jakýchkoli finančních plnění.

Na základě shromážděných informací byl zpracován dotazník SARA DN, který identifikoval následující rizikové faktory: dlouhodobost násilí, fyzické týrání, finanční zneužívání, sociální izolaci a imobilitu poškozeného. Na základě těchto zjištění hlídka vyhodnotila splnění podmínek pro vykazání osoby podle § 44 zákona o Policii České republiky. Vykázání bylo realizováno dne 22. dubna 2021.

Hlídka bezodkladně kontaktovala sociální odbor za účelem zajištění náhradní péče o poškozeného podle § 17 téhož zákona.

Na základě zjištěných skutečností byly zahájeny trestní úkony pro podezření ze spáchání zločinu týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 2 písm. c), e) trestního zákoníku a zločinu týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 2 písm. c), e) trestního zákoníku. Policie dále vyžádala znalecký posudek v oboru zdravotnictví podle § 105 odst. 1 trestního řádu.

Případ byl předán státnímu zastupitelství, které podalo obžalobu podle § 176 odst. 1 trestního řádu. Soud na základě návrhu vydal předběžné opatření zakazující násilné osobě vstup do obydlí a kontakt s poškozeným po dobu jednoho měsíce.

Rozsudek uznal K. K. vinným ze spáchání zločinu týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 2 písm. c), e) trestního zákoníku a zločinu týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 2 písm. c), e) trestního zákoníku a uložil mu nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 36 měsíců.

- Analýza postupu PČR

Postup Policie České republiky v daném případě vykazuje vysokou míru profesionality. Klíčovým vstupním momentem bylo oznámení lékařem urgentního příjmu, který na základě odborného posouzení charakteru zranění důvodně pojal podezření na protiprávní jednání třetí osoby a tuto skutečnost oznámil orgánům činným v trestním řízení.

Zasahující hlídka správně neakceptovala prvotní krycí verzi poškozeného a přihlédla k odbornému stanovisku ošetřujícího lékaře. Tento postup odpovídá poznatkům kriminalistické praxe, podle nichž oběti závislé na pachateli často pod vlivem strachu či manipulace skutečný stav věci popírají. Podání vysvětlení bylo procesně správně zajištěno mimo společné obydlí a bez přítomnosti podezřelé osoby, čímž byl minimalizován potenciální vliv pachatele na výpověď poškozeného a zajištěna autenticita a využitelnost získaných informací.

Za metodicky příkladné lze označit využití strukturovaného nástroje SARA DN, který umožnil systematické vyhodnocení rizikových faktorů, na jejichž základě bylo přistoupeno k vykazání násilné osoby ze společného obydlí podle § 44 zákona o Policii České republiky, což v dané situaci představovalo adekvátní a přiměřené preventivní opatření k okamžité ochraně zvláště zranitelné oběti. Vykázání bylo neprodleně doplněno vyrozuměním příslušného sociálního odboru podle § 17 téhož zákona, čímž bylo zajištěno kontinuální poskytování náhradní péče o imobilního poškozeného.

Důkazní situace byla zajišťována komplexně a v souladu s příslušnými ustanoveními trestního řádu.

V přípravném řízení byl dále vyžádán znalecký posudek z oboru zdravotnictví k odbornému posouzení mechanismu vzniku zranění. Na základě souhrnu shromážděných důkazů bylo přistoupeno k právní kvalifikaci jednání pachatele. Věc byla předána státnímu zastupitelství k podání obžaloby a řízení vyústilo v pravomocné odsouzení pachatele.

Přes celkově velmi kvalitní postup lze identifikovat určitý dílčí nedostatek spočívající v časové prodlevě jednoho dne mezi přijetím oznámení a zahájením šetření. V případě zvláště zranitelné oběti, jakou je imobilní senior zcela závislý na péči podezřelé osoby, je z hlediska ideální praxe žádoucí provést prvotní šetření bezodkladně, neboť jakákoli prodleva může zvýšit riziko pokračování protiprávního jednání či ovlivnění výpovědi poškozeného ze strany pachatele.

Skutečnost, že popisované násilí probíhalo po dobu pěti let, aniž by bylo detekováno a oznámeno, poukazuje na přetrvávající nedostatky v oblasti včasné identifikace domácího násilí páchaného na seniorech.

Celkově lze postup Policie České republiky hodnotit jako profesionální, zákonný a metodicky správný. Byly adekvátně kombinovány represivní nástroje trestního řízení s preventivními opatřeními v podobě vykazání násilné osoby, důkazní situace byla zajištěna komplexně a v souladu s trestním řádem, a postup policie vedl k pravomocnému odsouzení pachatele a k zajištění ochrany zvláště zranitelné oběti.

Příloha III: Analýza kazuistiky č.3

Kazuistika č. 3. – žárlivec

- Popis kazuistiky č. 3

Poškozená, 34letá žena, se dostavila na Obvodní oddělení Policie České republiky s oznámením dlouhodobého domácího násilí ze strany manžela, s nímž žila dvanáct let a společně vychovávali čtyřletá dvojčata. Pachatel zastával pozici vysoce postaveného manažera a často pracoval z domova. Násilné jednání pachatele mělo povahu postupně se stupňujícího psychického týrání. Přibližně od doby, kdy bylo dětem jeden až jeden a půl roku, začal pachatel projevovat výraznou žárlivost, kontrolní chování a podezíravost.

Opakovaně obviňoval poškozenou z nevěry, vulgárně ji urážel a ponižoval. Vyžadoval hlášení každého odchodu z domu a trval na instalaci aplikace pro sledování polohy v mobilním telefonu poškozené. Současně vyžadoval podrobné informace o jejích pracovních setkáních, z nichž ji opakovaně předčasně odvážel domů a následně podroboval intenzivnímu výslechu. K závažné eskalaci došlo přibližně měsíc před podáním oznámení, kdy pachatel po nalezení dvou hrnků v domácnosti začal poškozenou opět obviňovat z nevěry. V přítomnosti nezletilých dětí vytáhl klíč od trezoru, v němž přechovával střelné zbraně, a naznačoval, že trezor otevře, pokud poškozená nebude hovořit pravdu. Situace se uklidnila až po předložení důkazu o návštěvě kamarádky. Dva dny před podáním oznámení pachatel prostřednictvím sledovací aplikace zjistil skutečné místo pohybu poškozené na pracovním setkání, přijel za ní a odvezl ji domů. Během jízdy jí vyhrožoval a vyzval ji, aby otevřela úložný prostor ve vozidle, kde poškozená spatřila jednu z jeho střelných zbraní. Tento incident v poškozené vyvolal důvodnou obavu o vlastní život. Poškozená využila služební cesty manžela k podání oznámení na Policii České republiky, neboť se obávala dalšího stupňování násilí po jeho návratu a měla reálný strach o bezpečnost svou i svých dětí.

- Analýza kazuistiky č.3

Dne 15. března 2016 se na Obvodní oddělení Policie České republiky dostavila poškozená S. (34 let) s oznámením dlouhodobého domácího násilí ze strany manžela, přičemž uvedla důvodné obavy o svou bezpečnost i bezpečnost svých dětí.

Na základě oznámení poškozené zahájila Policie České republiky šetření. Byla provedena výpověď poškozené a výslechy svědků podle § 164 odst. 1 trestního řádu. Svědkyně M. potvrdila svou přítomnost při incidentu, kolegyně ze zaměstnání potvrdily opakující se vzorec kontrolního chování manžela.

Šetření v okolí místa bydliště podle § 40 odst. 1 zákona o Policii České republiky přineslo výpovědi sousedů potvrzující dlouhodobý charakter konfliktu. Lustrace v Centrálním registru zbraní prokázala, že podezřelý je evidovaným držitelem střelných zbraní s platným zbrojním průkazem.

Vyhodnocení rizika prostřednictvím dotazníku SARA DN identifikovalo jako klíčové rizikové faktory dlouhodobost násilí s progresivní eskalací, psychické týrání, sociální izolaci, technologickou kontrolu, přístup ke střelným zbraním s

dokumentovanými výhrůzkami jejich použitím a přítomnost nezletilých dětí v domácnosti.

Na základě tohoto vyhodnocení bylo vydáno rozhodnutí o vykázání manžela ze společného obydlí na dobu 14 dnů podle § 44 až 47 zákona o Policii České republiky. Střelné zbraně byly zadrženy podle zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, čímž bylo eliminováno bezprostřední riziko jejich zneužití.

Na základě shromážděných důkazů zahájila Policie České republiky úkony trestního řízení pro přečin nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 2 písm. c) trestního zákoníku. Tato právní kvalifikace byla zvolena s ohledem na explicitní výhrůžky manžela spojené s použitím střelné zbraně, které v poškozené vzbuzovaly důvodné obavy o její bezpečnost i bezpečnost nezletilých dětí.

Podle § 160 odst. 1 trestního řádu bylo vydáno usnesení o zahájení trestního stíhání, které bylo řádně doručeno podezřelému a jeho obhájci. Výslech podezřelého proběhl po jeho návratu ze služební cesty v souladu s § 76 odst. 3 trestního řádu; podezřelý byl poučen o svých právech a vypovídal za přítomnosti obhájce. Veškerá obvinění popřel.

Policejní orgán sdělil podezřelému podezření podle § 76 odst. 3 trestního řádu a předal spis státnímu zastupitelství podle § 176 trestního řádu. Státní zástupce následně rozhodl o podání obžaloby.

Na základě podané obžaloby soud odsoudil obžalovaného k trestu odnětí svobody v délce trvání 24 měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu 36 měsíců. Zároveň mu byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu držení a nošení zbraní na dobu 5 let, což představuje významné opatření z hlediska ochrany poškozené do budoucna.

Poškozená nepodala návrh na vydání předběžného opatření podle § 76 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, které by jí mohlo poskytnout dlouhodobější civilněprávní ochranu v podobě zákazu vstupu do obydlí a zákazu kontaktu s přísnějšími sankcemi za jeho porušení.

- Analýza postupů PČR

Přes celkově velmi kvalitní postup PČR lze identifikovat i určité dílčí nedostatky. V rámci dokazování mohla být provedena výpověď bývalé partnerky podezřelého, o níž se poškozená zmiňuje a která mohla potvrdit dlouhodobý vzorec agresivního chování. Takový důkaz by mohl dále posílit argumentaci o opakovanosti a typologii násilného jednání.

Za další diskutabilní aspekt lze považovat skutečnost, že ačkoliv byly relativně rychle splněny podmínky pro vykazání, z hlediska ideální praxe by bylo vhodné zvážit jeho realizaci bezprostředně po prvotním ověření klíčových skutečností, zejména s ohledem na přítomnost střelných zbraní a explicitní hrozby jejich použití.

V kazuistice je rovněž zmíněno, že poškozena nepodala návrh na předběžné opatření dle § 76 občanského soudního řádu. Ačkoliv tato iniciativa primárně náleží poškozené, role Policie České republiky zahrnuje i poučovací povinnost o dostupných formách ochrany. Předběžné opatření by v tomto případě mohlo zajistit dlouhodobější ochranu nad rámec krátkodobého institutu vykazání.

Celkově lze postup Policie České republiky hodnotit jako efektivní, zákonný a odpovídající charakteru a závažnosti případu. Policie správně kombinovala represivní i preventivní nástroje, důsledně pracovala s důkazní situací a adekvátně reagovala na vysoké riziko násilí, zejména s ohledem na přítomnost střelných zbraní v domácnosti.

Příloha IV: Analýza kazuistiky č.4

Kazuistika č. 4 - Dlouhodobé domácí násilí a týrání svěřených osob

- Popis kazuistiky č. 4

Pachatel s kriminální minulostí se po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody nastěhoval ke své pozdější manželce, s níž postupně založil rodinu se čtyřmi dětmi. Prvních přibližně deset let vztah fungoval bez zjevných projevů násilí. K zásadnímu zlomu došlo v roce 2011, kdy pachatel přišel o zaměstnání a hlavní živitelkou rodiny se stala manželka. Od tohoto okamžiku pachatel postupně přebíral absolutní kontrolu nad chodem domácnosti i nad jednotlivými členy rodiny. Psychické násilí a kontrolní chování se projevovalo sledováním příchodů manželky z práce, kontrolou jejího telefonu a

bankovního účtu, využíváním GPS lokalizace a požadavkem na sdílení osobních údajů. Poškozená se postupně sociálně izolovala od rodiny i přátel.

Násilí vůči dětem se objevilo od roku 2013. Pachatel používal nepřiměřené fyzické tresty. Děti byly nuceny před trestem svlékat spodní prádlo. Současně byly izolovány od vrstevníků, měly zákaz mimoškolních aktivit a pachatel kontroloval jejich komunikaci. Nejstarší syn po nástupu do zaměstnání odevzdával otcí většinu své mzdy.

Fyzické násilí vůči manželce se stupňovalo od roku 2015 - zpočátku ojedinělé útoky během hádek až po postupné napadání několikrát týdně. Součástí bylo ekonomické násilí spočívající v kontrole bankovního účtu manželky, disponování její platební kartou a vyžadování souhlasu s běžnými výdaji.

V roce 2021 se do domácnosti nastěhovala další partnerka pachatele, vůči níž uplatňoval obdobné mechanismy kontroly, ekonomického nátlaku a zastrašování, včetně vyhrožování fyzickou likvidací v případě odchodu. Násilí probíhalo dlouhodobě latentně. Pachatel cíleně omezoval intenzitu fyzických útoků v období preventivních lékařských prohlídek dětí, aby zamezil odhalení. U manželky se rozvinul syndrom naučené bezmocnosti.

K obratu došlo v srpnu 2025, kdy poškozená využila nepřítomnosti pachatele v České republice a obrátila se na Policii České republiky. Pachatel byl zadržen po návratu na letišti. Po vzetí do vazby však obviněný spáchal sebevraždu, čímž zanikla jeho trestní odpovědnost a trestní stíhání bylo zastaveno.

- Analýza kazuistiky č.4

Oznámení bylo podáno poškozenou v srpnu 2025 v době, kdy se podezřelý nacházel mimo území České republiky. Vzhledem k jeho nepřítomnosti nebylo možné přistoupit k vykazání podle § 44 zákona o Policii České republiky, a proto byl podezřelý zadržen podle § 76 trestního řádu bezprostředně po návratu na letiště.

Bezprostředně po zadržení zahájila Služba kriminální policie vyšetřovací úkony trestního řízení. V průběhu tří dnů bylo zahájeno trestní stíhání podle § 160 odst. 1 trestního řádu a podán návrh na vzetí obviněného do vazby, jemuž soud vyhověl.

Policie přijala opatření k ochraně poškozených a minimalizaci sekundární viktimizace v souladu se zákonem č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů. Nezletilé děti byly vyslýchány ve speciální výslechové místnosti. Policie zajistila součinnost s OSPOD a podala státnímu zastupitelství žádost o ustanovení opatrovníka nezletilým poškozeným podle § 45 trestního řádu za účelem ochrany jejich procesních práv.

Na doporučení policie byla poškozeným prostřednictvím organizace Bílý kruh bezpečí zajištěna krizová intervence, psychologická pomoc, právní zastoupení zmocněncem a pomoc při získání peněžitě pomoci státu podle zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů.

V přípravném řízení policie zajistila důkazní materiály dokumentující dlouhodobé psychické a ekonomické násilí, zejména výpisy z bankovních účtů, elektronickou komunikaci a další listinné důkazy prokazující kontrolující a manipulativní chování pachatele, a to postupem podle § 8 odst. 2 trestního řádu. V přípravném řízení byly zajištěny znalecké posudky z oboru psychologie. Znalec byl přibrán postupem podle § 105 odst. 1 trestního řádu.

Za účelem posouzení psychického stavu poškozených byly vyžádány zprávy z ambulance klinické psychologie a přibrání znalci z oboru psychologie. Zdravotnická dokumentace byla vyžádána postupem podle § 8 odst. 5 trestního řádu. Získané znalecké posudky sloužily jako důkazní prostředky ve smyslu § 89 odst. 2 trestního řádu.

Při výslechu pachatel většinu skutků popřel. Přiznal pouze používání vulgarismů a „běžné výchovné tresty“, které označoval za snahu o správnou výchovu dětí.

Policejní orgán průběžně reagoval na nové poznatky získané v průběhu vyšetřování. Došlo ke změně právní kvalifikace na závažnější trestný čin a prověřování bylo rozšířeno o podezření ze sexuálního zneužívání nezletilých poškozených.

Trestní řízení bylo ukončeno smrtí obviněného, který spáchal sebevraždu ve výkonu vazby. Trestní stíhání bylo zastaveno podle § 11 odst. 1 písm. e) trestního řádu, neboť smrtí obviněného zanikla jeho trestní odpovědnost. Ve věci tak nebylo vydáno pravomocné rozhodnutí o vině a trestu.

- Analýza postupu PČR

Postup Policie České republiky v předmětném případě vykazuje vysokou míru profesionality a procesní správnosti. Vzhledem ke specifické situaci, kdy se podezřelý v době podání oznámení nacházel mimo území České republiky, nebylo možné využít institut vykazání ze společného obydlí. Policie proto zvolila procesně adekvátní alternativu spočívající v zadržení podezřelého bezprostředně po jeho návratu na letiště. Během tří dnů od zadržení bylo zahájeno trestní stíhání a podán návrh na vzetí obviněného do vazby, jemuž soud vyhověl ještě v zákonné lhůtě. Tento postup svědčí o efektivní koordinaci mezi policejním orgánem a státním zastupitelstvím a o správném vyhodnocení vazebních důvodů.

Za metodicky příkladnou je třeba označit práci s oběťmi trestných činů. Výsledky nezletilých poškozených byly realizovány ve speciální výslechové místnosti, čímž byla minimalizována sekundární viktimizace. Policie zajistila součinnost s OSPOD a podala státnímu zastupitelství žádost o ustanovení opatrovníka nezletilým poškozeným. Na doporučení policie byla poškozeným prostřednictvím Bílého kruhu bezpečí zajištěna krizová intervence, psychologická pomoc a právní zastoupení zmocněncem.

Důkazní situace byla zajišťována komplexně. V přípravném řízení byly opatřeny výpisy z bankovních účtů, elektronická komunikace a další listinné důkazy prokazující kontrolující a manipulativní chování pachatele. Byly vyžádány znalecké posudky z oboru psychologie a zdravotnická dokumentace. Policejní orgán průběžně reagoval na nové poznatky, prověřování bylo rozšířeno o podezření ze sexuálního zneužívání a právní kvalifikace byla změněna na závažnější trestný čin, což dokládá dynamické a důsledné vedení přípravného řízení.

Za dílčí rezervu lze považovat skutečnost, že v dostupné dokumentaci není výslovně zachyceno provedení strukturovaného vyhodnocení rizik metodou SARA DN, přestože se jednalo o případ vykazující kumulaci závažných rizikových faktorů. Absence formalizovaného záznamu o tomto vyhodnocení však může být způsobena specifickými okolnostmi případu, zejména nepřítomností pachatele na území České republiky v době oznámení a bezprostřední volbou zadržení jako primárního opatření.

Trestní řízení bylo ukončeno smrtí obviněného, který spáchal sebevraždu ve výkonu vazby, a trestní stíhání bylo zastaveno. Přestože z procesního hlediska nedošlo k pravomocnému odsouzení, policejní postup vedl k okamžitému přerušení čtrnáct let

trvajícího násilí a k zajištění bezpečí poškozených osob. Tento výsledek je třeba ohodnotit jako zásadní z hlediska ochrany obětí, byť formální potvrzení viny soudem již nenastalo.

Celkově lze postup Policie České republiky hodnotit jako profesionální a odpovídající charakteru i závažnosti případu. Policie adekvátně kombinovala represivní nástroje trestního řízení s opatřeními na ochranu zvláště zranitelných obětí a důsledně pracovala s důkazní situací, která zahrnovala široké spektrum forem domácího násilí – psychické, fyzické, ekonomické i sexuální.

Příloha V: Dotazník k bakalářské práci

Téma: Postup policejního orgánu při řešení případů domácího násilí

Vážení respondenti,

jmenuji se Anna Rampírová a jsem studentkou 3. ročníku oboru Bezpečnostně právní činnost na Vysoké škole evropských a regionálních studií v Příbrami. V rámci své bakalářské práce se věnuji tématu: Postup policejního orgánu při řešení případů domácího násilí.

Mým cílem je zhodnotit, jak funguje právní rámec v reálné praxi Policie ČR, a identifikovat nejčastější problémy.

Dotazník je anonymní a jeho výsledky budou využity výhradně pro účely mé bakalářské práce. Dotazník obsahuje 16 otázek (otevřené a uzavřené). Předem děkuji za váš čas a ochotu.

- 1. Jak dlouho působíte u Policie České republiky a na jaké pozici aktuálně pracujete?**
- 2. Jak často se ve své praxi setkáváte s případy domácího násilí?**
 - a) Velmi často (několikrát týdně – intenzivní kontakt s problematikou)
 - b) Často (několikrát do měsíce – pravidelná součást služby)
 - c) Občas (několikrát do roka, např. jednou za čtvrtletí)
 - d) Zřídka (ojediněle, např. jednou za rok nebo méně často)
- 3. Jaký je podle Vaší zkušenosti standartní postup policejního orgánu při řešení oznámení domácího násilí?**

- 4. Jaké jsou prvotní úkony, které policista provádí po příjezdu na místo v takovém případě?**
- 5. S jakými překážkami se nejčastěji setkáváte při řešení případů domácího násilí? (Možno vybrat více odpovědí)**
- a) Nespolupráce oběti (strach z násilné osoby, citová závislost)
 - b) Nedostatky v legislativě (např. krátká lhůta vykazání, složité dokazování)
 - c) Nízká míra koordinace s dalšími institucemi (OSPOD, intervenční centra)
 - d) Nedostatek času na důkladné zpracování dokumentace na místě
 - e) Jiné:
- 6. Absolvoval/a jste specializované školení zaměřené na komunikaci s oběťmi domácího násilí a práci s metodou SARA DN?**
- a) Ano
 - b) Ne
- 7. Pokud ano, považujete tuto přípravu za dostatečnou pro praxi?**
- 8. Setkáváte se v praxi s případy, kdy násilná osoba po té co byla vykazána, své jednání opakuje?**
- a) Ano
 - b) Ne
- 9. Pokud ano, jak postupujete?**
- 10. Jak hodnotíte využívání institutu vykazání podle § 44 zákona o Policii České republiky v praxi a na jaké problémy přitom narážíte?**
- 11. S jakými subjekty při řešení případů domácího násilí spolupracujete (např. OSPOD, intervenční centra)? (Možno vybrat více odpovědí)**
- a) Intervenční centra (IC)
 - b) Orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)
 - c) Poskytovatelé zdravotních služeb (nemocnice, lékaři)
 - d) Neziskové organizace a poradny (např. Bílý kruh bezpečí, Rosa)
 - e) Soudy (v souvislosti s předběžnými opatřeními)
 - f) Jiné:
- 12. Vnímáte v této spolupráci nějaké nedostatky?**
- a) Ano
 - b) Ne
- 13. Pokud ano, jaké?**

14. Dochází v praxi k bagatelizaci problému ze strany obětí domácího násilí nebo jejich okolí?

- a) Velmi často
- b) Často
- c) Občas
- d) Zřídka
- e) Vůbec

15. Jaké jsou podle Vás důvody, proč oběti odmítají s Policií ČR spolupracovat? (Možno vybrat více odpovědí)

- a) Strach z odvety nebo eskalace násilí ze strany agresora po odjezdu hlídky
- b) Citová vazba a naděje na nápravu násilné osoby (víra, že se to už nebude opakovat)
- c) Ekonomická závislost na násilné osobě (společná domácnost, finance, strach ze ztráty bydlení)
- d) Obava o děti
- e) Nedůvěra v efektivitu systému (pocit, že se situace stejně nevyřeší nebo že se násilník brzy vrátí)
- f) Snaha utajit násilí před okolím
- g) Obava z náročnosti trestního řízení (nutnost opakovaných výpovědí, konfrontace s agresorem)
- h) Předchozí negativní zkušenost s přístupem orgánů činných v trestním řízení nebo jiných institucí.
- i) Jiné:

16. Pokud byste mohl/a změnit jednu jedinou věc v současném systému řešení domácího násilí ze strany Policie ČR, ať už v oblasti legislativy, vzdělávání, materiálního vybavení nebo spolupráce s dalšími institucemi, co by to bylo a proč?